

NAGYVÁRAD

Főszerkesztő HEGEDŰS NANDOR

Felolós szerkesztő MARÓT SANDOR

MEGJEGYZÉSEK

A Szilágyssomlyó c. lap hasábjain Lobontiu Emil liberális képviselő, aki az emlékeztető nagyváradi gyűlés jegyzője volt, hosszabb cikkben fejti ki véleményét a határmenti blokk megalakulásáról. Részletesen és körülményesen leírja, hogy ők teljesen a liberális párt szellemének megfelelően cselekedtek, hogy a világot sem állanak ellentétben a kormánnyal. Minden kívánságot, amit a nagyváradi értekezleten felsorakoztattak, nem hozhat nyilvánosságra, mert — ugymond — ezt a diszkreció tiltja. Diszkreció? Az ország legégetőbb politikai problémáiról van szó és a képviselő urak szalonképes formákat keresnek. Kulisszák mögött nem lehet dolgozni és ha a liberális blokk most is csupán miniszteri szobákban fogja letemptani a nagy hűhót, ha gyengéd kéresekkel igyekszik Erdély sebeit gyógyító orvosságokat kunyorálni, akkor az egész akció sikere egyenlő lesz a semmivel. A diszkreció udvarlós lejárzott politikai módszer és a miniszterelnök nevére és főlényesen fogja elintézni legújabb és legalázatosabb ellenrétét.

A kisebbségi kérdésre nézve ugyanez a Lobontiu Emil ur ezeket jelenti ki:

„Tudva, hogy országunk egyik legfontosabb nyílt kérdése a kisebbségi kérdés, egészen természetes, hogy vele foglalkoztunk a legtöbbször. Az őszi ülésszakon ugyanis napirendre jönnek azon törvények, amelyek leginkább érdeklik a kisebbségeket s elsősorban a magyarságot; így: a felekezeti oktatás törvénye, az egyházi törvények, a közigazgatási és a választói törvény. Mi, ezen részek románjai, okuk, hogy a múltban, nem akartuk, hogy a mi kormányunk is a múlt magyar kormányok hibáiba essen, éppen ezért a liberális párt szabadelvűségét hangoztatva, mindent el fogunk követni, hogy reábirjuk a kormány tagjait, hogy a kisebbségek jogai a megszerkesztendő új törvényekben semmi esetre se szenvedjenek. A tanácskozáson résztvevők ilyen értelemben fognak megbízni egy-egy tagot, kik a trónbeszédre való válasznál, majd pedig az illető törvények vitáinál a kisebbségek szónokaival érdeklődőket vállalkoznak és a pártprogram keretein belül minden eszközzel tartanak ki a kisebbségek jogai mellett. A többi tagok igyekezni fognak a gondolatnak barátokat szerezni és ily formán reméljük, hogy sikerülni fog a kisebbségi kérdésnek minél méltányosabb megoldást adni.”

Nem kicsinyeljük le ezt az akció és hiálát is vagunk minden jóakarattal, a mi a határmenti blokk tagjai a kisebbségek érdekében el fognak követni, de valahogy mégis úgy érezzük, hogy népképviselőnek nem így kell a meggyőződéseiket a parlamentben érvényesíteniök, hogy megkérlik ezt, megpróbálják azt, reméljük ezt és hisszük azt. Nem. A képviselő feladata és eszköze az, hogy: így akarom és ha nem így lesz, akkor nem szavazom meg. Ellene szavazok. Nagyon valószínű, hogy egy ilyen „ellene szavazás”-ért a kormány meg fog neheztelni. Az azonban, akik a parlamenti működését a kormány

neheztelése, vagy elismerése irányítja, ne vállaljon mandátumot.

Milyen fájdalmas és elszomorító a jugoszláviai román kisebbség legújabb felajdulása. A pancsovai „Graiul romanesc” nevű román lap elírja, hogy a jugoszláv parlament egyetlen román képviselője nem tudott eredményt elérni Pasichnak és radikális pártjának sovinizmusával szemben. Támogatták a radikális kormánypártot, ameddig lehetett, de végre is lehetetlen követeltek tőlük. „A radikális párt — írja a Graiul romanesc — azt kívánta tőlünk, jugoszláviai románoktól, hogy a legnagyobb áldozatot hozzuk meg vagyis mondjunk le saját román pártszervezetünkéről és iratkozzunk be valamennyien a kormánypártba. Nem akartuk ezt megtenni és nem is tehetjük meg, főleg akkor, a midőn hiányoznak egyházi és kulturális szabadságunk, községi autonómiánk és az agrárreform áldásaiban való részesedésünk törvényes garanciái. Őszinte jóindulatot sohasem láttunk. Fiainkat

mindig Macedóniába küldték katonai szolgálatra, fajtestvéreink évekig ülnek a tömlökben anélkül, hogy ügyeikben ítéletet hoznának, alaptalan vádakkal halmoznak el bennünket, népünket a falvakban letelepedett új tisztviselők ütik és hajszolják.”

Volna-e valaki, aki meghatottság nélkül olvassa ezt a megrázó felsikoltást. A kisebbségi sors szenvedéseit, az üldözöttségek és bántalmazások kínjait egyszerűbben és megrázóbban nem lehet ecsetelni. A mi román sovinizistáink tanulják meg a jugoszláviai románoktól, hogy mit jelent kisebbségnek lenni és vonják le a következtetéseket: teremtsenek olyan politikát nálunk, hogy joggal és önérettel kiáltsanak oda Jugoszláviának: bánjatok ti is úgy a román kisebbséggel, ahogy mi bánunk a mi kisebbségeinkkel! Ez időszerűt azonban ezt a kívánságot nem volna praktikus hangoztatni, mert sem az egyházi, sem az iskolai, sem agrárpolitikai téren a romániai kisebbségek helyzete követendő példaként a szerb kormány elé oda nem állítható.

Marx kancellár beszámolója a londoni konferenciáról

Kommunista tüntetések — Házzabályrevíziót követel a Reichstag — Kétharmad többséggel fogadták el a Dawes-tervet

A Lirodalmi ülésen az előterjesztéseket viharos jelenetek előzték meg. Marx kancellár beszédét a kommunista képviselők zajos közbeszólásokkal akasztották meg. A kommunisták a politikai tárgyak szabadonbocsátását követelték. Wallrat elnök képtelen volt a rendet helyreállítani, mire a zajongó Schwartz kommunista képviselőt az üléstől kizárták és a ülési felfüggesztették.

Mikor Wallrat az ülést ismét megnyitotta, Schwartz kommunista erőszakkal behatolt a gyűlésterembe. Az elnök kénytelen volt húsz napra a gyűléstől kirekesztetni és a tárgyalásokat delutánig elnapolni.

Berlinből jelentik: Azok az izgalmas jelenetek, melyek tegnap a Reichstagban lefolytak és melyeknek provokálói a kommunisták voltak, tegnap újból folytatódott. A koalíciós pártok tegnap gyűlést tartottak és elhatározták, hogy javasolni fogják a házzabályrevíziót, hogy a nyugodt tárgyalásokat biztosítsák.

A kommunista-párt erősen tiltakozott Schwartz képviselő kizárása miatt.

A Reichstag tegnap délelőtt 10 órakor újból összeült. Wallrat elnök felolvasta a Schwartz kizárása miatt beadott tiltakozást és azt a Reichstag döntésére bocsátotta.

Utána általános figyelem közepette Marx kancellár megtartotta beszédét. Elmondotta, hogy a német delegáció Londonban csupán enyhítésekre törekedhetett, mégis meg lehet állapítani, hogy számos tekintetben kedvező módosításokat sikerült elérni.

Fontos, hogy a németek egyenrangú félként tárgyaltak a szövetségesekkel, akik a német álláspontot többször honorálták is.

— Macdonaldot a legteljesebb elismerés illeti. A londoni határozatok súlyosak,

mégis csak haladást jelentenek, és lehetővé teszik az ország gazdasági megerősödését és helyreállítását a megszállt területek szabadságát

sőt a katonai kiűrités kérdése is szőnyegre került.

Nem sikerült a jogellenes katonai kiűritést azonnal megszüntetni, dacára annak, hogy a németek jogi felfogását az angol kormány, úgy mint eddig is, teljesen osztja.

A kancellárnak az a meggyőződése, hogy

Londonban többször feltámadt a megértés szelleme és a komoly bekekarat.

Utal Herriot azon ígéretére, amelyben biztosította őket, hogy

ha Németország és Franciaország között a megértés előrehaladt, a kiűrités is meggyorsul.

Addig is a dortmundi zóna kiűritésével milliónyi német felszabadul. A kormány mindent elkövet, hogy a megszállás idejét megrövidítse. Nyomatékosan utal arra, hogy a konferencián mindiobban érvényesült a döntőbíró gondolata. Figyelmezteti a kancellár a pártokat a súlyos történelmi felelősségre. A londoni szerződés elutasítása megsemmisítené a németek, főleg a megszállt területek lakosainak reményeit és az el nem fogadás következménye általános hitelhiány és a valuta bukása volna.

Páris, augusztus 23. A francia kámarán tovább folyt a kormányvitatkozást tárgyalása. Leon Blum szocialista képviselő keményen támadta Poincaré politikáját. Helytelenített, hogy az új tervezet közvetett terheket ró Németországra.

ra. Poincaré, szerinte, csupán azért zárkózott el minden kiegyenlítési törekvés elől, mert ragaszkodott a Ruhr-területre való bevonuláshoz.

Országos események

zajlanak le szeptember hó első tíz napjában Nagyváradon: kereskedelmi és iparkamarák kongresszusa, cionista nagygyűlés, grafikusok összejövetele, — de valamennyi fölött magasra kiemelkedik a Kereskedelmi Csarnok mintavásárja, amelyre nap-nap után több a jelentkező. Az ipar és a kereskedelem minden ágát a legjobbak képviselik és a közönségnek alkalmas lesz őszi bevásárlásokat eszközölni. Elsősorban a közönség érdekeit szolgálja ez a kiállítási vásár.

Ujabb jelentkezők, akik a legutóbb között ötven cégen kívül helyet biztosítottak maguknak a kiállításra, a következők: Braun Arnold bádógos- és vízvezeték-szerelő üzem; Dengelegi Ármán bádógos és vízvezeték-szerelő üzem; Feketeerdői Üveggyár r-t., Florenz I. mérleggyár; Horbáts József uriszabó műterme; Lebovits Rudolf és fia uriszabó műterme; Lichtmann Jenő vásáru nagykereskedés; Manilla ostornyél és botgyár; Nagyváradai bőrdárú és táskagyár; Szabó István vas- és rézbutorgyár üzem.

Macalik Alfréd

festőművész kiállításáról kellene írnom, de sajnos, nem tehetem, mert itt most csak egy vásárról lehet szó, egy fúttai rossz, sőtét bolthelyiségben összeállított képvásárról. Ilyenkor látszik, hogy mennyire szüksége van Nagyváradnak egy Műcsarnokra.

Macalik Alfréd egyszer megpróbálta, idegen helyen, a Kereskedelmi Csarnok tánctermében, anyagi erejét felülmúló áldozatokkal képeinek méltó helyet akart adni, a művészet iránt érzett rajongó szeretete, kifinomult ízlése nem tudott megbékülni a sötét boltokkal; egy félig-meddig elfogadható kiállítást rendezett. A bolti pultok és ládák helyett finom butorok, pálmák és szőnyegek között pompáztak feleségének nemes, csodálatos egyszerűséggel festett arcképei, finom poetikus tájképei, erőteljes figurális kompozíciók egészítették ki a kiállítás nagyszerű anyagát és mi lett az eredmény? Az óriási kiadások által némileg megdrágult képeket a közönség nem vásárolta, a kiállítás deficittel zárult és Macalik visszament a főutcai bolthelyiségbe.

Felsőbányai tájképei, melyeknél különbet Nagyváradon nem sokat láttunk, ott szégyenkezni fognak. „Bányászalu a hegy tövében”, drámai egyszerűséggel festett barátkai naplemente — a modern tájképfestészet nagyszerű példái; kis körösmenti tájképek egyéb vázlatok és rajzok, (ott szorongának a padlótól a plafonig) Macaliknak oly hatalmas fejlődésképeségéről tesznek tanuságot, hogy szinte elcsodálkoztam, ismerve és figyelemmel kísérve 4-5 évi munkálkodását. Nem minden arany e téren, a mi külföldről jön és az azok felett csapott reklám sem szól mindig a művészetnek. Helybeli tehetséges törekvő művészek anyagi boldogulását, fejlődési lehetőségét nem lehet és nem szabad hivatlan egyének kapzsiságának és kereseti lehetőségének alárendelni. Ha idegenből idekerült gögös primadonáért meg tud mozdulni a város egész társadalma, akkor igazán nem lehet elképzelni, hogy itt született és itt élő tehetséges festő a lehető legnagyobb anyagi gondokkal küzdeni legyen kénytelen.

A város diszterén álló, befejezetlen Műcsarnok eléggé hirdeti társadalmunk nemtörődomségét a képzőművészetekkel és ha egy maroknyi sportszerető társaság milliók költséggel egy sportpályát tudott megteremteni, igazán szomorú, hogy nem alakult még eddig egy erkölcsi testület, mely több altruizmussal elő tudná teremteni a Műcsarnok befejezéséhez szükséges összeget, hogy végre hosszú kóborlás után, hajlékot kapjanak a művészek is, a

ki — sajnos — tisztán csak a közönség bökénysére és hiúságára építve vannak utakra.

Káro Mikóly.

Letartóztatták Bus Lajos kivándorlási ügynököt

A hajóstársaságok jól menő kivándorlási tüzleteit keresztülhuzta az új amerikai bevándorlási törvény. Romániából 530 ember mehet ki Amerikába és ezrével vannak csak olyanok, akik a tavalyi hétezer kvótából visszamaradtak. Amerika sokkal vonzóbb mágnes, semhogy olyan könnyen letennének az emberek a kivándorlásról, dollárról, amelyről még mindig azt hiszik, olyan könnyen gurul az utcán. A kivándorlók vakon biznak az ügynökökben, akik mindig, de különösen most, hogy annyira megszorították a kivándorlást, minden alkalmat felhasználnak, hogy pénzt sajtoljanak ki a hisztékeny emberekből. Ez rendszerint sikerül is az ügynököknek. Déamerikai erdőktermelőknél szállítják előre megszábot összegért a szerencsétlen erdélyi magyarokat. Hiába volt a sajtó tiltakozása, hiába sorakoztatja fel a „Nagyvárad” a szörnyű dokumentumokat a kanadai, kubai, argentinai és főleg a brazilai pokorlóról, nem használta: a bihari emberek ezrei is belerohan-tak a veszedelembé, most már jönnek vissza, de nem lehet.

Későn igaz, de lassanként beigazolódnak, hogy minden kivándorlási ügynökség tájkán bajok vannak, olyan bajok, amelyek a büntető-törvénykönyvbe is ütköznek. Alig pár napja szabadult ki a fogházból egy kivándorlási ügynök, miután visszafizette a szerencsétlen parasztoznak az elikkasztott pénzt és tegnap letartóztatták a sziguranca Bus Lajos kivándorlási ügynököt család és sikkasztás miatt.

A német kvóta és a román utasok.

Bus Lajos a Norddeutscher Lloyd városi képviselője volt és a szerény ingatlan forgalmi irodát jelző táblácska mellett ott van a Norddeutscher Lloyd hatalmas cégablaja: viharzó tengeren uszik egy hatalmas luxushajó. A tenger is viharos, de nagyon viharos volt a tájké már hónapok óta a Norddeutscher Lloyd környékén is. Jöttek egymásután az utasok és kérték vissza a huszezer leiket, mivel Brémában nem fogadták őket hajóra. Bus Lajos ugyanis az utasok tehetősebbjeitől tízenöt-huszezer leiket vett fel azzal, hogy

őket a német kvóta terhére jegyezték

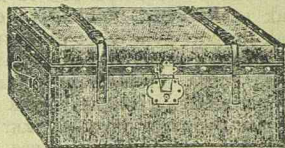
elő és Brémából mehetnek Északamerikába.

Bus azokat az embereket válogatta össze, akik beszélnek németül is. Mindegyik embert azzal indított utnak, hogy ő már Brémában egyik hajóstársaságnál elintézte a kiutazásukat, úgy-úgy, mint az ő leveleiből már is ismerik.

Felcséges mondaní, hogy Brémában, a nevezett hajóstársaságnál nem tudtak a Bus által odaküldött utasokról semmit, azt meg éppen nem tudták, hogy a német kvóta terhére utazhatnak romániai születésű, román utlevéllel ellátott ntasok.

Az elkábított emberek természetesen visszajöttek Brémából és mentek panasza a Norddeutscher Lloydhoz. Ott nem tudtak semmit Bus ur privát ügyfeleiről és másnap menesztették Bus Lajost és ezt közhírré tették a lapokban. Az utasokat azonban nem kártalanította senki. A falusi emberek panasza mentek a szigurancahoz, ahol nyomozást indítottak az ügyben. A nyomozás lesújtó eredménnyel végződött Bus Lajosra, mert olyan súlyosan kompromittáló dolgok kerültek felszínre, hogy azonnal letartóztatták. Szombaton már át is kísérték az ügyészégi fogházba Bus Lajost, aki mintegy 60 ezer leit tulajdonított el hisztékeny parasztoktól.

* Bárony és filc-kalapalkítások a legutányosabb árban készülnek V. Szatmári Eszter és H. Tapfer Olga kalapszalójában Teleki-utca 32.

Gyárunkban, Str. Cuza Voda (Szacsavay-utca) 18. szám alatt egy külön

detail áruosztályt rendeztünk be

elsőrendű bőrdárúink, berendezett kasszáinknak és iskola-táskáinknak eredeti gyári árban való elárúsítása céljából. Felvállalunk továbbá mindenféle szakmánkba vágó különleges bőrdárú elkészítését méretek szerint, ugyancsak vállalkunk javításokat is.

Nagyvárad Bőrdárú és Tásagyár
Str. Cuza Voda (Szacsavay-utca) 18. szám.

Dorian Terrace és Dorian-filmszínház

9 órákor

3 és 6 órákor

Ma, vasárnap utoljára

A VÉRZŐ ARÉNA

Dráma 8 nagy felvonásban, a spanyol bika-viadorok életéből.

➡ Egy részben ➡

DORIAN FILM

A főszerepben:

Rodolpho Valentino.

Mielőtt **BUTORT** vásárol
tekintse meg saját érdekében

WALLERSTEIN FERENC UTÓDAI
DANIBERG és WALDNER

butor nagy áruházát
Oradea-Mare — Nagyvárad
Str. Nic. Jorga (Zöldfa-utca) 19. szám.

Amikor a lámpák kialudtak...

A tanúk s a bűnoselekménnyel gyanúsított vallomásai dr. Csordás meggyilkolása ügyében

IV.

A belényesi napoknak tehát — amikor tudvalevően Ciordas és Bolcas is áldozatul estek — tanúi vannak s a tanúk vallomásáról a román hadsereg bevonulása óta száz meg száz jegyzőkönyvet vettek fel. Elfogtak számtalan embert, akik később ártatlanságukat igazolták, mert kezdetben a kir. ügyészség mindenkit, aki a forradalmi időkben valamelyes szerepet vitt: a Ciordas-Bolcas gyilkosságban való bűnösség vádjával idéztet maga elé s kérte ellene az előzetes letartóztatás fogatását. Ezek között személyesen ismerem néhányat, akik soha Belényes felé sem jártak s a Ciordas-ék nevét se hallották soha.

Az első súlyosabb természetű önvalómást Magos József tette, aki ez év január elsején hazajött Nyárádfő maros-tordamegyei községbe szüleihez. Magos februárig tartó útlevelet meghosszabbította, de február első napjaiban valami falujából haragosa feljelentésére elfogták és Belényesre hozták. Beismerte Magos, hogy jelen volt Ciordas dr. letartóztatásánál, de nem ő tartóztatta le. Tagadja, hogy ő a gyilkosságról tudott, vagy abban részt vett volna. Tanúkkal kívánja igazolni, hogy nem volt soha főhadnagy, csak számvivő őrmester és ebben a rangban szolgált Verbőczy százados csapatában is és amit tett, felsőbb parancsra tette, amiért ő felelősségre nem vonható. Nagyon fontos kérdés tehát Magosnál az, hogy főhadnagy volt-e, vagy csak őrmester. A belényesi román közvélemény főhadnagynak mondja Magost, míg a saját volt tisztjei, a 21-es honvédegyalegezedből, azt tanúsítják, hogy csak számvivő őrmester volt.

A csendőrség és a vizsgálóbírósg egyaránt mindent elkövetett s ma is elkövet, hogy Magos József rangját tisztázza. Ez azért nehéz, mert még Verbőczy százados lámpát égetni, már háló toleltben ellenben bemutatkozáskor a tisztek rangjukat felemlítették. A nyomozás során felvetődött, hogy volt egy Magos György főhadnagy is, aki egyesek szerint Belényesen teljesített volna szolgálatot, de ez még bizonyítva nincs. A legterhelőbb Magos József ellen Ciordas János dr. húgának Ciordas Irén pénzügyi tisztviselőnek elbeszélése, aki a belényesi csendőrség előtt a következőképpen mondotta el bátyja letartóztatását:

— Április huszonharmadikán délután egy főhadnagy és két altiszt jelent meg lakásunkon. Bátyám elébe ment a főhadnagynak, bemutatkoztak udvariasan és helyet kínáltak meg. A főhadnagy azt mondta, hogy tüzéség fog érkezni Belényesbe és istállókba is fognak lovakat elhelyezni. Barátságosan diskuráltak bátyámmal az én jelenlétben és többek között a főhadnagy obeszte, hogy erdélyi, vagyos ember. Aztán politizáltak, és tisztán emlékszem a főhadnagynak egy ki-jelentésére, hogy ő, ha rajta függetne, hamar elintézné a nemzetiségi kérdést úgy, hogy mindent megadna a nemzetiségeknek. Aztán barátságos búcsúvétel után el-távozott a tiszt embereivel együtt.

— Aznap este 10 órakor épen le akartam feküdni, mert 10 óra után nem volt szabad lámpát égetni. Már háló toleltben voltam, mikor a kutyák ugatására lettem figyelmes, majd a konyha felőli lépcsőn erős férfilepések dübörgését hallottam.

Ugy ahogy voltam, szobámból a konyhába mentem és felnyitottam az ajtót. Néhány lényre tölem több katona állott, sapkájukon az ismert felirással: „Erdélyért”. Meg-rémültem a katonától, gyorsan becsaptam az ajtót és bátyám szobájába rohantam. Ő is hallotta már a dübörgést és öltözködni kezdett. Bátyám aztán az előszobán át be-nagradta a katonákat magához.

Elsőnek az a tiszt lépett be, aki dél-után nálunk volt, s akivel én is beszélgettem: A tiszt komoly hangon odaszólt bátyámnak:

— Tessék követni!

— Bátyám úgy, ahogy volt, fél-gel öltözött követni akarta nyomban, de a tisz-t rászólt:

— Öltözzön fel egészen!

En éjjeli tolelttemre tekintettel szobámba mentem s szintén öltözködni kezdtem. Ugyanakkor nálunk volt sógorom dr. Milekker Rudolf debreceni egyetemi tanár is, aki a zajra szintén előjött a szobájából. Már akkor bátyám a folyosón útban volt. Zajosan rászólt:

— Hova mégy?

— Nem tudom. Felelte bátyám.

— A frontbeli székely katonai parancsnokság rendeletére letartóztattam, felelte a tiszt sógoromnak, de legyen nyugodt, a székelyek elég gavallérok és becsületesen szoktak bánni a letartóztatottakkal!

Ezután elvitték bátyámat. Mi nagy aggodalomban maradtunk otthon. Utána menni nem lehetett, mert 9 óra után senkinek sem volt szabad az utcára menni.

Másnap reggel 9 óra tájban, épen bátyám felől beszélgettünk mikor megjelent ismét az a tiszt, aki letartóztatta. Sógorom bemutatkozott s megkérdezte, hogy mi történt bátyámmal.

— Atadtam a parancsnokságnak s nem tudom, mi történt vele. Felelte a főhadnagy.

A tiszt az istállónál foglalatostkodott, én pedig megkérdeztem sógoromat, hogy hívják ezt a tiszte?

— Magos főhadnagy.

Ekkor már harmadszor taáltam ezt a tiszte. Néhány nap múlva Budapestről bizottság érkezett Sztupka őrnagy vezetése alatt. A gör. kath. rezidenciába szállottak meg és ott tanúhallgatásokat végeztek bátyám és Bolcas eltűnése ügyében. Engemet is felhívtak s elmondtam, amit tudtam. Ott láttam negyedszer is azt a tiszte, akit Magos főhadnagynak hívtak.

A szembesítés

Ezek után Ciordas Irént szembesítették a csendőrségen Magos Józseffel. Ciordas Irén azt mondta:

— Határozottan hiszem, hogy ez volt az a tiszt, aki az istállót lefoglaltam jött s aki letartóztatta bátyámat s akit a rezidenciában láttam és aki magát Magos Józsefnek nevezte sógorom előtt.

A kihallgatáson jelen levő Majorescu József, jelenleg a belényesi Agrár-Bank igazgatója, megkérdezte Magost:

— Milyen vallású?

— Görög katolikus vagyok.

— Milyen nemzetiségű?

— Román vagyok.

Erre Majorescu kijött sodrából, le-szidta és kiköpött Magos előtt.

— Mit válaszol Magos a Ciordas Irén vallomására? Ismerte?

— En azt hittem Ciordas kisasszony-ról, hogy a Ciordas felesége. Régebből is-mertem. A letartóztatáskor én is ott voltam, beszéltem is a kisasszonnyal, de én csak parancsot teljesítettem. Csak jelen voltam a letartóztatáson. De hogy mi lett Ciordas-al és Bolcas-al nem tudom. Elvit-ték. En nem öltem meg őket s a kivég-zésről is csak napok múltán Berettyóújfa-luban értesültem. Nem voltam soha tiszt. Számvivő őrmester voltam a 21-es kolozs-vári honvédegyalegezednél s ugyanebben a minőségben szolgáltam Verbőczy száza-dos mellett is. Külszolgálatot tehát nem végeztem. En a letartóztatás után nyomban hazamentem özv. Szigetköz Jánosnéál levő lakásomra.

Magos háziasszonyánál

Felkerestem Magos József háziasszo-nyát özv. Szigetköz Jánosné, aki Irén nevével leányával fogadott. Szépen bútoro-zott szobába vezettek, ma ebédlő, akkor le volt foglalva katonák részére.

— Mennyi ideig lakott itt Magos?

— Nem tudom pontosan megmondani. Néhány hétig. Itt ebben a szobában.

— Milyen ember volt?

— Nagyon szimpatikus, szerény, cse-nes. Soha sem jött berugva haza, meg voltunk vele elégedve.

— Szoktak együtt beszélgetni?

— Nagyon ritkán pár szót. Reggel el-ment, este hazajött.

— Nagy kérdés most az: tiszt volt, őrmester?

— Erre nem tudok felelni. Akkor senki sem hordta dísztinkcióját. Egyszer egy kis hugom a folyosón megkérdezte Ma-gostól, milyen rangja van, azt felelte: most nincs rang, mindenki egyforma.

— Ruhájáról nem lehetett megállapi-tani, milyen ruhája volt?

— Egyszerű. Örökké csak egy zub-bonyban láttuk. Kis kofferje volt, abban tartotta fehérneműjét.

— Nem emlékeznek a Ciordas eltűné-sének éjszakáján itthon volt?

— Csak később tudtuk meg a szállongó hírekből, hogy Ciordas eltűnt, de nem em-lékszem, hogy egyszer is kimaradt volna Magos. Éjjel 11 óra mindig hazajött és ha egyszer is elmaradt volna, feltűnt volna. Mint ahogy feltűnt a szolidasága is, mert másként képzeltünk egy katonát...

Szigetköz Irén határozottan kijelenti, hogy egyetlen egyszer sem volt éjjel távol Magos József. A szomszéd szobát, ahol Szigetközék aludtak, üveges ajtó választja el. Minden lépés áthallatszik.

— Milyen kinézésű ember volt Ma-gos?

— Jó kinézésű. Ellenben volt itt egy tenészer őrmester, na annak olyan szí-goru arca volt, hogy megijedt az ember, ha ránézett. Ezt úgy hallottam Keresztes Gyulának hívták.

— Volt az is itt valamikor Magosnál?

— Soha, csak az utcáról ismertük.

— Szembesítették önöket már Magos-sal?

— Igen, a nagyváradai ügyészségen. Ci-vilben volt Magos és így egészen más alak, azonban ráismertem. Ugyanezeket mon-dtam jegyzőkönyvbe ott is, mint amiket most önnek elbeszéltem.

A belényesi magyar társadalom egyik legszimpatikusabb tagja dr. Illés Béla ügyvédet is megkérdeztem Magos felől, mert feltehető, hogy a fiatal ügyvéd is-merte a tiszteket.

— Magos nevé tiszteket nem ismertem. Egyszer Szilasy hadnaggyal beszélgetve el-

Kabát bőrök nagy választékban érkeztek

Megnyílt

„CHIC” bőrruha szalon

Calea Victorie (volt Kolozsvári-utca) 1. szám alatt.

Bőrkabátok a legegyszerűbből a legfinomabb kivitelig. — Mit kerülsz a legdivatosabb kivitelen.

Megnyílt

mondta a tisztek névsorát, de Magost ő sem említette.

De a nagyváradai fogház egyik fogóré: Tali Mihály, valamint még többen azt igazolták, hogy Magos velük szolgált, őrmester volt és ebben a rangban szerelt is le.

Ellenben Kerekes Gyula, aki szintén le volt tartóztatva, azt vallotta, hogy a 3-ik honv. gy.-ezredben volt egy Magos György nevű főhadnagy, akit személyesen ismert, de az nem azonos a letartóztatott Magos Józseffel.

Dr Hirsch Elemért, az ismert nevű foballistát a nagyváradai vizsgálóbírószágon néhány héttel ezelőtt kihallgatták s azt vallotta, hogy Magos József az ő századában szolgált mint számvevő őrmester a le-szereklésig.

A számvevő őrmesterek általában úgy öltözködtek, hogy tisztnek nézzék őket. Ahol a felsőbb tisztikar élénzte, tiszti nadrágot és rájuk szabott blüzt viseltek, finom tiszti szövetből s ez az oka, hogy tisztnek nézték Magost, aki a civilek között, úgy látszik, dr Milekter tanárnál történt bemutatkozásból, a nagyobb tekintély okáért főhadnagynak mutatkozott be, amit könnyen megtehetett, mert a tisztek sem viseltek már csillagot. Még egy úri emberre akadtam Belényesen, aki szintén úgy emlékezett, mintha Magos neki is főhadnagynak adta volna ki magát.

P. Gy.

(Folyt. köv.)

A rejtélyes tíz gyermek

A párás lapok hasábjain át tárgyalják Galou orvosnak és feleségének titokzatos ügyét, amely már a rendőrséget, a bíróságot is foglalkoztatja. A rejtélyes szálat azonban még nem sikerült kibogozni. A nagy port felvert homályos ügy főhőse egy Dinorah Coares nevű nő. A vizsgálat alkalmával az asszony azt állította, hogy mielőtt Galou orvosnak felesége lett, 2 gyermeket fogadott örökbe. Ezekről azt állította, hogy Galou orvos gyermekei. Az asszonynak, amikor Galou orvossal megismerkedett — állítólag — már volt négy örökbefogadott gyermeke. Az orvos családában tehát most már hat örökbefogadott gyermek volt.

Később ezeknek a száma tízre szaporodott. Mikor azonban a rendőrség a lapokban megjelent hirdetések és a kis városban mindig hangosabb suttogások következtében érdeklődni kezdett a tíz örökbefogadott gyermek után — az orvos házában csak négy gyermeket talált. Egy ötödik — kis fiúcska — meghalt. Most a rendőrség erősen nyomoz, hogy mi van a hiányzó gyermekekkel? Hová lettek? Mi célja volt a Galou házaspárnak az örökbefogadásokkal? Az ügyet még homályosabbá teszi, hogy a vizsgálat kiderítette, hogy Dinorah Coaresnek egyetlen gyermeke sem volt. Azt is megállapították, hogy a titokzatos asszony háromszor ment férjhez; egyszer Angliában, egyszer Amerikában és harmadszor Franciaországban. Értelmezhető, hogy a tárgyalás nagy munkát ad a vizsgálóbíróknak, akik eddig még semmiféle elfogadható magyarázatát nem tudta adni az asszony cselekedetének. Legvalószínűbbnek látszik, hogy Dinorah Coares a gyermekeket zsarolásra használta fel, mindig elhitetve férjével és unokáival, hogy a gyermekek — édes gyermekei. A vizsgálóbíróknak nehéz feladata van, hogy a hazugságok, félrevezetések e lavinájában, a ködben, amelyet Dinorah asszony egymással ellenkező vallomásaiban maga körül támaszt, tiszta képet nyerjen. A kesztyűkérdések súlya alatt csak annyi valót be, hogy a gyermekek közül egyiknek sem anyja. Különös tettének indokául pedig azt adta elő, hogy a gyermekeket azért vette magához, mert attól félt, hogy férje, aki a gyermekeknek valószínűleg boldogja,

elfordul tőle. Férje előtt barátait is így mődon iparkodott lekötni magához. Valószínű azonban, hogy ez a vallomás is éppen oly hazugság, mint a többi.

A vizsgálat Galou orvos szerepét is törekszik tisztázni. Galou úgy tűnteti fel az egész ügyet, mintha ő is áldozat volna és felesége üzeméről semmit sem tudna. Ezt azonban megcáfolja az a tény, hogy két gyermeket az orvos jelentett be az anyakönyvi hivatalban, mint saját gyermekeit, pedig mindkettő Bordeauxban született és a gyermeknemhelyéről került Galou házába. Az orvos ellen szól még a következő nem mindennapi kötelezvény is, amelyet az egyik „örökbefogadott” gyermek szülei írtak alá:

„Ezennel kötelezem magam, hogy gyermekeimet nem fogom keresni, annak sorsát kutatni soha nem fogom. Minden szülői jogomról örökbefogadói javára lemondok.”

Hadirokkantak, özvegyek, árvák

Egyik váradai kávéház terrasszán a hűsülő vendégek között tegnap egy gyászruhás hölgy járta végig a márványasztalokat. A hátmögött egy rendőr ténfergett, mellette egy kis fiugyerek állott. A nő megállott minden asztal mellett. Egy nagy barna iratnappárt vett ki a hóna alól és kitergette a tartalmát, kartonpapírra alajjal festett képeket. És ajánlotta: Tes-sék venni, hadirokkantak, özvegyek és árvák javára megy. Olcsó, 20 leitől 150 leig. Amelyiket parancsolja. A gyászruhás asszony kínálta a képeket. A háta mögött a rendőr a levegőbe nézdegél, a gyerekek a mappát tartja. A vendégek fagyaltot szopogatnak, tejszinhabbal, de képet nem vesz senki...

Eles lencsével, ügyesen most fel kellene vetíteni egy harctéri képet. Hátul a hadseregszállítók és láncosok karban üvöltik: — Megállj, megállj kutya Szombia... Az előtérben a lövészárkokban egészséges, fiatal férfiak állanak. Egy perc múlva lecsap egy gránát. Leszaggatott kezek és lábak röpülnek a levegőbe. Az árok fenekén haldoklik egy ember. A színes film tovább pereg: már jönnek a gyászfátyolos özvegyek, az árvák és a manók rokkantak, de azok, akik uszítótalt üvöltöttek, most ott ülnek a kávéházi márványasztal mellett. És a gyászruhás nő síró hangon kínálja: — Olcsó szép kép. Tes-sék legalább egyet is venni.

Biharmegyében és Nagyváradon ijesztően nagy a rokkantak, özvegyek és hadiárvák száma. A jótékony nőegyletek tehetetelében igen jelentékeny számokkal szerepelnek, de hiszen ezeknek az eltar-

A kötelezvény fogalmazása Galou sajátkezű írása.

A házaspár tehát — úgy látszik — mégis csak közös egyetértéssel csinálta az „örökbefogadásokat.” De miért? Enre még nem tudta a bíróság megtalálni a feleletet. Az a feltevés, hogy a házastársak nem élhették meg — aligha állhatia meg helyét. A véletlennek nagyon különös iatéka volna, ha mind a kettőnek ugyanaz volna a röceszméje: más gyermekeit maga köré gyűjteni.

A legérdekesebb az egész ügyben az, hogy újabban ismét jelentkezett egy nő, akit a Galou házaspár szobaleányának akant felfogadni. Mikor pedig megtudták, hogy áldott állapotban van, már előre megígérték neki, hogy gyermekét majd örökbefogadják.

tása az állam kötelessége volna. Más államokban már rég, alaposan rendezték ezeket az ügyet és a megélhetésük, úgy, ahogy, de biztosítva van. Földet kaptak, trafik- és iparendelvényeket, kedvezményeket. A megélhetésük mindenhol biztosítva van... És itt? — Az utcákon ott áll a katonasapkás rokkant-koldus, pedig megtiltották már a koldulást is. Itt is hoztak rendeleteket, amelyeket, ha végrehajtanak, jól élhetnének a rokkantak, özvegyek és árvák, a háború nyomorultjai. De ki segíti ezeket, hogy jogaikba jussanak. A rokkantügyi hivatal szervezete sokkal kisebb, alkalmazottainak száma sokkal kevesebb, semhogy minden egyes tagjuk kérelmét alaposan elintézhessenek. De hány van olyan, szemérmes szegény, aki nem is meg a nyomorával a nyilvánosság elé.

Hátra volna még az agrár-reform. Fel kellene kutatni minden hadiözvegyet, árvát és rokkantat és földhöz, házhelyhez juttatni őket. De e mellett pénzre is szükségük volna, hogy megművelhessék a földet, felépíthessék a házat. Ki gondol erre? Pedig közeledik a tél is.

A nyugdíj és segély olyan csekély, hogy abból nem lehet megélni. És hányan nem kapnak segélyt, nyugdíjat. Hányan nem vettek fel az összeírásba. Ki segít ezeken? Kérdések, amiket sohasem fog-nak megoldani.

De az élet, a gyomor követelődöz. Ezek a szerencsétlenek mindent megtesznek, hogy munkával biztosítsák a megélhetésüket. Már akadtak vállalkozók, akik igyekeznek munkát is adni. Steiner sőtődjé csak rokkantakkal árulattja a péksüteményt. Ormai Armin (Beöthy Ö.-u. 31.) festőtermet rendezett be. Rokkantakkal képeket festet és özvegyekkel árulatt-

BUTOR KIALLITAS!!
Bécsi legfinomabb butorok
megérkeztek.
OLCSÓ ÁRAK!!
BÜCHLER MARTON Nicolae Iorga (Zöldfa-utca) 8 szám

**TUNGSTRAM
OPALIT**

A legszebb fény:
A legtartósabb opalégo.

Nagyváradai telepesek Palesztinában

Egy nagyváradai fiatalember érdekes elbeszélése az épülő Palesztináról

ja. A rokkantak és özvegyek ezért fizetést — nek és ezenkívül a vállalat jövedelmének tíz percentjét a rokkantalap kapja. Az Ormai műterme eddig 150 ezer leit utalt be. Szép, emberbaráti vállalkozások ezek, de arra, hogy a rokkantak, özvegyek és árvák segélyezésére elég volna, persze szó sincs.

Ha minden rokkant, özvegy és árva most az agrárreform végrehajtása alkalmával földhöz és házhoz jutna, mégis sokat lendítene a helyzetükön. De az összeírás és az egész kiosztás már a végéhez közeledik. Most ügyvédeknek és hivatali főtisztviselőknek kellene, hogy a kezükbe vegyék ezeknek az ügyét. Fel kellene hívni minden rokkantat és özvegyet, hogy jelentkezzék, most, amíg nem késő, mert a rokkantügyi hivatal egyedül képtelen ilyen munkát elvégezni. A társadalom megmozdulására volna szükség most, amíg nem késő. Mert azután ki tartja majd el ezeket a szerencsétleneket...

Dél

Amerre nézek, csepegő,
Kánikulai telettség,
A tárgy is ég, a szem is ég.
Égő kazal a levegő.

Az árnyék fortyogó szurol.
Az ér sűrű, mint a kovász.
Az ákác tépett koronás.
Sátrába én nem lapulok.

Szeretem ezt a heverést
Az őrvenyő tűz közepén.
Egy régi szent lehetek én.
Kit a láng lassan megemész.

Egy régi szent lehetek én.
Kiben belül is láng lobog.
De aki néha mosolyog
A magyar máglya közepén.

Benn béna minden indulat
S ha tüzesök is hullanak.
Olyan mindegy a pillanat.
Akár a hívő hindunak.

A vérem jó csönd ülte meg.
Alvadtn medrében marad.
Bár lenn, a rozzant híd alatt
Hűszéves lányok fürdenek.

ZSOLT BÉLA.

* Férfi és női fehéreművek leszállított árban Schlésinger és Jung-cégnél, Avram lancu (Kossuth)-utcán szerezhető be.

Uj géphímző üzlet

Saguna (Kapuclnus)-utca 16. szám

Gépi reneszász richeli és madeirán kívül montirozást és előrajzolást és mindenféle kézimunkát vállalunk.

P O D O L Lábizzadás
hónaljizzadás, kipállás
egyetlen biztos szere a

OSANDA-féle Podol
kapható OSANDA ENDRE gyógyszerárban
Strada General Mosoiu (Mezey Mihály-utca) és
minden gyógyszerárban és drogeriában.

SUCHARD

CSOKOLÁDÉ
HÁZTARTÁSRA ÉS NYERS EVÉSRE.

A háboru után Középeurópa országaiban felütötte fejét az antiszemitizmus sötét árnya és egyre dul még mai nap is. Nem célunk az antiszemitizmus eredendő embertelenségéről írni, sem arról, hogy ma már megbizonyosodott: az antiszemitizmus nem más, mint ferdült idegzetű emberek könnyen találnak oktan dogmáknak, követők akadnak fölös számban és bevert fejek, földönfutóvá lett zsidó-proletárok hosszú sorai jelzik az antiszemitizmus szégyenteljes útját.

Amint minden baj és fájdalom, úgy az antiszemitizmus is főleg csak a zsidó-proletárokat sújtja. A zsidó proletárok nem tudnak másképpen védekezni az antiszemitizmus egyre erősödő agitációival szemben, mint a kivándorlással. A Szentföldre, Palesztinába vándoroltak ki nagyon sokan, abban a reményben, hogy az angol főhatóság alatt élő Palesztinában csak jó dolguk lesz.

Milyen az élet a Szentföldön?

Egy nagyváradai fiatalember — kinek nevét saját kérésére nem írjuk ide — ez év május havában kivándorolt Palesztinába.

Nagyváradai telepesek sátorlakása Tel-Aviv környékén.

nába. Nem tudott megélni és nem bírta a rettentő munkát, úgy, hogy kénytelen volt visszajönni.

— Nem várt minket senki a partraszállásnál — mondta, — nem is törődtek velünk. Másnap megerőltetően kemény munkába mentünk. Követ hordani, dohányt termelni, házakat építeni és utakat kövezni. Ez van ott kint, más semmi. Én villanyszerelő vagyok és hónapok alatt nem tudtam álláshoz jutni.

Csak az menjen ki, aki gazdag ember és tud magának földet venni, mert ingyen ott földet még senki sem kapott.

— Egy nagy gyárat építenek most a Rotschildok. Cementgyárat és malmot is, mert ott minden az övéké. Rotschildéknak jó üzlet lesz, mert egy mocsaras, lakatlan területet nemzeti eszme magasztossága tudatában ingyen hoznak rendbe a zsidó proletárok.

— Bizonyos, hogy vannak, akiknek igen jól megy dolguk, de sokan jönnek vissza, akik még annyit megtudtak menteni a vagyonukból, hogy utiköltségre elég legyen. Most jött vissza egy kolozsvári

ékszerész is szegényen velem együtt és egy bánffyhungyadi fiatalember is.

— Voltam Haifa, Jeruzsálem és Tel-Aviv városokban. Nagyon drága az élet mindenhol. Egy font (1060 lei kb.) egy valamire való lakás, két piaszter egy reggeli (egy piaszter 10 lei), egy ebéd négy piaszter, egy vacsora két piaszter.

Ahogy kiértem, azonnal maláriás lettem és husz napig feküdtem negyven fokos lázban.

— 60 fokos meleg van kint. A mikor kijöttem a kórházból, a munkanélküliek szomorú csoportjába kerültem. Van ott mindenfajta nemzetiségű zsidó, de legtöbb az orosz, lengyel, ukrán és besszarábiai zsidó.

Nagyon sok bevándorló van Magyarországból, különösen Pestről.

— A német kolónia a legszebb. Ezt még a háboru előtt létesítették és érdekes, hogy a német kolónián egyetlen zsidó sincs.

Katonaság nincs Palesztinában

csak rendőrség és csendőrség. A legénység és tisztikar fele zsidó, fele arab. A

legcsekélyebb dologért is megvasálnak mindenkit és Akkába, egy internáló táborba szállítják. A bíróság angol. A közéletben angol, arab, héber és német nyelv dominál. Csak az orosz és lengyel zsidók érzik abszolút jól magukat kint, akiknek odahaza leírhatatlan volt a szenvedésük.

Egy fényképet is ad át, amelyet itt közlünk, hogy éltek a váradiak rossz kinézésű arabokkal sátrakban.

— Váradiak közül Nuszbaum hitközségi elnök fiával találkoztam, aki egy épülő Rotschild-gyárnál van alkalmazva. Weisz Lajos volt nagyváradai detektív tüdőbeteg és gyógyulni ment ki. Gelb pék is kint él, valamint Sámuel marhakereskedő, aki rossz spekulációban tönkrement. Én nem bántam meg, hogy visszajöttem, sőt azt bántam meg, hogy kimentem. Ha majd ősszel meg lesz tartva Nagyváradon a cionista konferencia,

én is elmegyek és őszinte szót fogok hallatni a palesztinai kolonizációról.

Beszélgetésünk további folyamán a nagyítóke gyors térhódítását mesélte el az intelligens nagyváradai fiatalember és azt,

hogy a cionisták által olyan sokat emlegetett lelkességgel ő tulságos mértékben nem találkozott.

Bíró György.

Hetvenöt magyar dal szerzője . . .

Több mint ezer méter magasságban, mélyen a föld alatt, a barlangigeti hegy gyomrában történt. A vezető már átkalauzolt bennünk, rejtélyes formájú kővémeredt földalatti alakokon, földalatti patakokon vezetett át az út s széles bonthajtások alatt, amikor megállapodott a társaság. Valami csodálatos kápolna volt az, ahova eljutottunk. A cseppkő, mint a lecsorgó gyertya, cseppkő, mint hőlágu orgonasip. Tördeplő megkövesedett emberi raizok s monumentális alak az álomszerű félhomályban, mint egy karinges pap, aki áldani készül. A vezető elővett valami vasszerszámot s csinos kis melódiákat vert ki az orgonán; elbűvölve állt meg a társaság, lenyűgözve a természet előtt és a Cicerone így szólt:

— Itt énekelni szoktak! Énekeljenek a kisasszonyok valamit!

A kisasszonyok egy nyári nevelőintézet növendékei voltak s a régi Magyarországon minden vidékéről gyűlték a Tátra feléledhetetlen vidékére. Akkor a kisasszonyok körbe álltak és anélkül, hogy összebeszéltek volna, énekelni kezdtek: „Hajlik a jegenye, zöldül a levele, nappalom, éjjelem képeddel van tele...”

Hárman voltunk ott váradiak több mint ezer méter magasságban s mélyen a föld gyomrában. Egymásra tekintettünk, nagyon büszkék voltunk és nagyon meg voltunk hatva. Azt hittük, hogy rajtunk kívül akik a Pannónia és az Enke cigányaitól tanultuk ezt a dalt, Bihar határain túl talán senki sem ismeri. Ez volt az első találkozásom Váradi Aladárval idegenben és ekkor tudtam meg, hogy a váradi színház karmesterei székében egy példátlan nótatérítő tehetség ül, szerény vidéki agyondolgozott zenész, akinek mindig napfényes mezőkön kellene barangozni, hogy csodulásgá teljék a lelke...

Váradi Aladár ezzel a szezonnal befejezte nagyváradi karmesterei működését, lelépett a pulpitusról, anélkül, hogy még egyszer meghajolt volna a közönség felé. Szemben a kávéházi asztallal ezeket mondja most az érdeklődő újságírónak Váradi Aladár:

— Huszonhárom éve jöttem ide Nagyváradra és akkor is ha nem leszek itt karmester, én már itt akarok maradni. Tanítottam zenetanárként az iskolákban. Voltam a hadapródiskola, gimnázium, az Auspitz-iskola, a Kereskedelmi ének- és zeneművelője. Ide forraszt húsz év munkája és egy élet álmai, volt sikerben és elismerésben is részem és ha fizikailag itt is maradtam, amit csináltam, becsülettel vitte el a nevemet. Van három operám, az első volt a Démon, melyben Váradi Tóni vitte a főszerepet. Diósi Nusival aratott sikert a Léghajósok s tizenháromszor ment Váradon a Ranguni Hercegnő Jósika Micivel a címszerepben. A cigányok ma is ének ezekben a muzsikákból, de én inkább szívemhez kötöbbsen a magyar dalokat kultiváltam. Például kedves dal ez itt, — mondja Váradi Aladár — és már dúdolja:

Megesküdtem, hogy kerülöm a házatok
[táját,

Azt az utcát nélkülem is igen sokan
[járják,

Nem viselek rozmaringot a kalapom
[mellett,

Még azt hinnék ez is a Te ablakodban
[termett.

Bizony cigányos, boros magyar mulatság alig képzelhető el enélkül a Váradi dal nélkül. Amikor már könyökre hanyatlik a fej s a primás felteszi a hangfogót:

*Van még szebb is, van még jobb is,
Csinosabb is, kedvesebb is nálad,
Ki szeretne, ki ölelné
S feledtetné a te csókos szádát.*

Megkérdeztük Váradi Aladár, ki írja a szövegeit ezeknek a buja szép magyar daloknak. Az előbbi szerzője Szentimrei Kovács Jenő, aki akkor még honvédfőhadnagy volt. A Van még szebb is kezdetűt nő írta. Váradi Aladár előbb nem akarja megmondani a nevét, egy helyi uriaszony, vallja, és a dal oly szép, hogy valóban helytelen diszkrécióna az inkognitót fenntartani. A szerző Nyitrai Etta, dr. Hallász Andor, az ismert fogorvos felesége.

— Hetvenöt magyar dalom van összesen és van egy egész sereg kuplém is, a Halleluja, a Kátsa-dalok. Ezekkel Göndör Aurél három évig kereste a keményét, én összesen tíz forint honoráriumot kaptam érte. Azt is részletekben. Tudja, mesolyog melankólikusan Váradi mester, ehhez az egyhez sohasem értettem.

— Vannak még komolyabb munkáim, amiket Váradon nem ismernek. Szeptemberben szeretnék egy szerzői estét adni. Ennek a keretében mutatnám be azokat a dalokat, amelyek a legnagyobb sikereket aratták s ma idegen kiadók tulajdonai. Együttal és lenne a búcsú is a közvetlenebb nyilvánosságtól. Mit gondol sikerülne egy ilyen estély?

Az „Oh jöjjetek ti behunytt szemű esték” szerzőjének maga a közönség fogja megadni a Váradi Aladár tehetségéhez és nevéhez méltó választ.

(b. l.)

Grafikai kiállítás és dalos-ünnep Nagyváradon

Szeptember hó 7-én össze fognak gyűlni itt Nagyváradon a romániai grafikai munkások reprezentánsai, hogy egy magas színvonalú nyomtatvány-kiállítás keretében bemutassák szellemi és technikai fejlődésüket. Mert a grafikai művészi értéke nemcsak a tökéletes technikától, hanem attól is függ, hogy művészként állította-e elő a lemezeket. A társadalmi beosztás, a nyomorult proletársors a névtelenség homályába burkolta ezeket a művészeket. Pedig tévedés volna azt hinni, hogy ya grafika nem művészet. Régtől fogva a legjelesebb festők is szeretettel foglalkoztak a grafikai művészettel és egyes mesterek, mint Dürer és Rembrandt, ép oly értékes alkotásokat hagytak ránk grafikai munkáikban, mint festményeikben.

Szeptember 7-ike, kultúrnapunk nemcsak Románia nyomdász-munkásainak, hanem az egész város közönségének is. A nyomtatvány-kiállítás nemcsak a grafikai munkások szép- és stílus-érzékét fogja dokumentálni, hanem az egész munkásság szellemi megerősödéséről fog tanúságot tenni.

E nagyjelentőségű kultúreseményvel kapcsolatban ugyancsak művészi élvezetet fog nyújtani dalos-ünnepély is. Az ország összes nyomdász dalköreinek találkozására egymásnak ez alkalommal és nemes verseny keretében mutatják be azokat a művészi négyes férfiarokát, melyek fokmérői lesznek a dalkultúrának. A nagyváradi nyomdászok Gutenberg Dalkörén kívül itt lesz Arad, Temesvár, Nagyszeben, Kolozsvár, Csernovitz, Szatmár stb. városok nyomdász daltestületei, akik román, magyar, német műdalokkal fognak versenyezni az Országos Nyomdász-Szövetség által vándordíjjal kitüntetett Gutenberg-serlegért. A nagyszabású, művészi ünnepélyt a Katolikus Kör termeiben tartják meg, melynek végeztével fényes táncmulatság lesz, hogy a táncoló fiatalok is méltóan kivegye a részét. A diszes hang-

verseny műsorába egyébként több kiváló művész is fellép.

Az ünnepély erkölcsi sikerét Marcus István művészeti főfelügyelő és az Erdélyi és Bánsági Grafikai Iparosok Nagyváradi Szövetsége védnöksége is nagyban garantálja. A száztagsú rendezőség nagyban munkálkodik az ünnepély minél impozánsabb megrendezésében. Diszes meghívókat most bocsátották ki, mely díszére válik a grafikai iparnak.

* Tündérszép lesz a Brázy Najád crémtől. Mindenütt kapható.

Fontos értesítés.

Azon célból, hogy az igen tisztelt vevőközönség legszélesebb rétege is meggyőződést szerezhesen azon tényről, hogy a már köztudatba átment

Darvas harisnyái a legjobbak
a tényeknek meg is felelnek,

500 tucat női, férfi és gyermek **harisnyát**

10 napon át 15% engedménnyel

eladásra bocsájtók. Az összes divatszínnek raktáron. Csakis elsőrendű gyártmányok kerülnek eladásra.

Óriási megtakarítás.

Ezen engedmény a költő árukra is érvényes.

Darvas speciális harisnya-ház
Regele Ferdinand-körút 3.

Ha Linoleumot, Viaszos vásznat, Gummi kabátot és Szőnyeget akar venni, tekintse meg

Haas Lipót
Gyári főlerakatát

Oradea-Mare, Str. Regele Ferdinand 5

ahol legnagyobb választékban, gyári áron vásárolhat.

Telefon 4-63

Lerakatok:

Cluj, Str. Universității No. 17.
Timișoara, Bulv. Reg. Ferd.

Lei

Felöltőszertű gummi köppený
dival faazonban prima gummizással 875.—

Viaszos vászon asztallertő 80.—

Sírapa futó szőnyeg mirtje 120.—

Ebédli szőnyeg gyönyörű mintákban 160×250 975.—

Linoleum futószőnyeg méterje 155.—

Linoleum ebédli szőnyeg 200×250 1350.—

Olomantakaró 160—300 .. 1650.—

Bőrvásznak ipari célokra prima minőség 185.—

Ezenkívül mindenféle gummiáru, Celluloid gallér és közelő, Torna házi cipők stb.

Pável Constantin a belényesi liberális párt volt elnöke belépett az averescanus-pártba

A belényesi politikai élet egyik legtevékenyebb alakja Pável Constantin gimnáziumi igazgató, akinek mindég vezérszerepe volt a kisváros politikai életének irányításában.

Pável Constantin az impérium-változás után az averescanus-párt tagja lett, később azonban átlépett a liberális pártba és nagy része volt a párt ottani helyesportjának megszervezésében.

Politikai érdemeit a kormánykörök is méltányolták és egy időben a bihammegyei prefektusi szék legkomolyabb jelöltje Pável Constantin volt. Ismerősei és barátai abban az időben már mint liberális prefektust üdvözölték, azonban kinevezése hirtelen elmaradt.

Később Pável Constantin összeütöztetésbe került a liberális-párt tagjaival és ennek az évnek az elején ki is lépett a pártból. Dacára annak, hogy az első hónapokban a politikától távoltartotta magát, csakhamar tudni vélték, hogy erősen közelodik régi pártbarátjaihoz az averescanusokhoz és úgy tudjuk, hogy a végrehajtóbizottság legutóbbi ülésén a határozat hozatalánál neki is befolyása volt.

Kérdést intéztünk az averescanus-párt egyik vezető reprezentánsához erre vonatkozólag és azt a felvilágosítást kaptuk, hogy Pável Constantin már be is jelentette, hogy belép az averescanus-pártba.

Beszélgettünk Pável Constantinnal is, aki nem adott határozott választ, de valószínűnek látszik, hogy elhatározása már befejezett tény.

Hétfőn kezdődik a tanítók vizsgája

Három bizottság vizsgáztat

A kisebbségi tanítók hathetes nyári kurzusa tegnap, szombaton fejeződött be. Nagyváradon, Bihar-, Szatmár-, Szilágy- és Máramarosmegyék tanítói vizsgáznak. A középiskolai tanárok már levizsgáztak.

A vizsgákkal kapcsolatban a tanügyi inspektorátus úgy rendelkezett, hogy először a bihammegyei tanítók álljanak a bizottság elé a következő rendben: hétfőn, augusztus 25-én a vidéki állami r. kath. és izraelita felekezeti, valamint a magániskolák tanítói. Kedden, 26-án a vidéki református felekezeti tanítók és végül szerdán, 27-én a nagyváradai összes tanítók.

A szatmári tanítók pénteken, 29-én és szombaton 30-án vizsgáznak. Szeptember 1-én Szilágy- és 2-án Máramarosmegyék tanítói állanak a bizottság elé.

Három egyenként kétagyú bizottság vezeti a vizsgálatokat, amelyek a Tisza Kálmán-téri leánygimnáziumban lesznek.

1. Tulbure György inspektor és Carone Ambrus igazgató.

2. Szilágyi C. János inspektor és Pop Juon állami tanító és

3. J. Ghiata turnuseverini egyenesen erre a vizsgára delegált inspektor és Firu Miklós igazgató.

Előbb az írásbeli vizsgákat tartják meg, azután kezdődik a szóbeli.

Amikor a vizsgák befejeződtek az inspektorátus minden tanító lakására küldi az értesítést az eredményről.

Megkérdeztük a vizsga-bizottság egyik

tagját, mi történik azokkal, akik az elmúlt vizsgán megbuktak és most sem tudnának megfelelni?

— Ezekre vonatkozólag, mondiák, még nincs fesebb intézkedésünk, de a kurzu-

Nagyváradon kutatnak egy 400.000 dolláros amerikai örökség után

A napokban Nagyváradra érkezett dr. Sallay György budapesti ügyvéd s felkereste Rác András városi levéltárost s a következőket adta elő:

1916-ban édesapjával beszélgetvén, atyja említett tett neki egy Molnár János, vagy István nevű rekonáról, akinek nővérét, Molnár Teréziát egyik rokonuk Skarbala József örnagy vette el 1830-ban. A szobanforgó Molnár 1860-ban vándorolt ki Nagyváradról Amerikába s állítólag ott meghalt.

A háborús viszonyokat követő különböző országhatár-záratok megakadályozták őt a további kutatásban s most, nemrég hallotta, hogy erről a Molnárról a pesti lapokban tudósítások jelentek meg, amelyek szerint az amerikai magyar konzulátus hirdetményileg hívta volna fel a magyarországi és erdélyi Molnár-rokonokat, hogy az örökségre való igényeiket jelentsék be. Az örökség 400.000 dollár. Sokan jelentkeztek nála, hogy a Világban, Az Estben, a Pesti Hírlapban olvastak a zamerikai hagyatékról, de amikor átlapozta a lapok 1916—1917. évfolyamait, semmit se talált a hirdetményekről.

Lejött tehát Romániába, Nagyváradra s kérte, hogy a levéltárban utánanézhessen a Molnár-hagyatéknak, mert valószínű, hogy ha az örökségő nagyváradai volt, a konzuli megkeresés elkerült Nagyváradra is s itt meghirdették.

A levéltárban dolgozó özv. Mayercsik Ferencné azonnal jelentkezett s elmondotta, hogy 1916—1917-ben, vagy később egy távirat érkezett valamelyik konzulátustól a Molnár-hagyatéki ügyében. Ő a folyosón találkozott Molnár István akkori rendőrfogalmazóval s mutatta neki az átiratot.

— No, Pista, mondta neki, itt van az amerikai örökség, nem rokon maga ezzel a Molnárral.

Molnár István lemondólag intet s ő

sok eredményeit ismerve, valószínű, hogy ilyen eset nem is adja elő magát.

— A kurzusok előadói általában meg voltak elégedve a hallgatók igyekezetével és szorgalmával.

továbbvitte az átiratot, valószínűleg be is iktatta.

Molnár István rendőrkomiszár Vencelen világosan emlékezik a folyosói jelenetre, de ő nem nézett a dolog után, mert meg volt győződve, hogy nem az ő rokona az amerikai örökségő.

E nyomon elindulva átnézték az összes polgármesteri, közigazgatási névnyomokat, de nagy csodálkozásukra semmi nyomot se találtak se az M, se az A—Amerikai, se a K—konzulátus betűk alatt. Egész 1922-ig felkutatattak mindent, hiába. Azután megjelentek a Nagyvárad szerkesztőségében s itt az 1916—1919. évi évfolyamokat a Nagyvárad és Szabadtság kötetiben átvizsgálták, de semmi nyoma nem volt bennük a Molnár-örökségnek, holott tanuk voltak arra, hogy a lapokban a hirdetményt olvasták. Most a vármegyei levéltárban folvik a kutatás s megvárják Kemény L. Ignác volt rendőrkapitányt, aki ebben az ügyben nyomozott s különben is bámulatos memóriája segítségével emlékezni fog a Molnár-ügyre.

Dr. Sallay György kijelentette, hogy akár a levéltári, akár a hírlapi közlések segítségével a Molnár-hagyatékra vonatkozó iratokat megtalálja s áttekintés után érdekeltsege bebizonyul a hagyatékra, a hagyatékok 10%-át a nyomravezetőnek közjegyzői okiratban leköti, ami legkevesebb 80—90 milliót jelent.

* Filz-kalapokat formál Moskovits Etelka.

Dr. Dralle Parfüme illúziói, Maltaline krém és puder, Nyárfahajviz, Illuzion kölnivize, Shampoon stb. stb.

békeminőségben ismét kapható az összes drogeriákban és illatszertárakban

Főraktár: FARKAS ISTVÁN Apolló-drogeria.

Atlantic nyári mozgó 9 1/4 órák Apolló mozgó 6 órák

Ma vasárnap először

NIBELUNGEN

II. része

Mérsékeltlen felemelt helyárak.

Elővételi pénztár délelőtt 10 órától.

Vasárnap délután 3 órákor mérsékelt helyárakkal.

Legjobb gyermekápoló

Höfer 1 számú gyermekhintőpora, Höfer Baby crême. Kapható az összes patikában, drogériában, illatszertárakban. Lloyd 2339

Weér Imre érdekes utazásáról több cikkben a „Nagyvárad” olvasóinak is be fog számolni.

A londoni konferencia határozatait élénken foglalkoztatják úgy a francia, mint a német parlamentet, mely utóbbinak tanácsa kétharmad szótöbbséggel elfogadta a Dawes tervvel kapcsolatos törvényjavaslatokat és ratifikálta a londoni egyezményt.

Sok a pénz a városházán

Mivelhogy megnehezedett felettem az idő, nagyon sokat sóhajtottam a napokban, honnan tudnék egy kis pénzre szert tenni, hogy az én szegény kis házamat kitarozzam. Mondom is az asszonynak, hogy kellene valamiféle hivatalnak lenni, amelyik a tisztességes embernek pénzt adjon kölcsön csakugy becsületre, mint régen tették a bankok, de hát nevetett az asszony és még rám is kiáltott, hogy ejnye János (mert így hívnak kérem alászon) mindig ostobaságokon jár a te fejed, nagyon megvénültél.

Hogy így spekulálok, olvasom az újságban, hogy kilencszázezer lei többletjövedelme van a városnak a házbérek felemelése folytán és nem tudják egyelőre hová fordítani. No — mondok magamban — ez éppen kapóra jön nekem. Nem szólok az asszonynak semmit, hanem felmegyek a nagyságos polgármester urhoz, vagy a tekintetes pénzügyi tanácsos urhoz és szólok egy okos szót, hogy tudom én hová kell költeni ezt a pénzfelesleget. Itt vagyok mindjárt én: adjanak nekem belőle olcsó kamatra kölcsön, vagy szállítsák le az adómat és fizessék vissza sok fene taksámat, hogy maradjon nekem is valami, amiből a viskómat kitarozzam. Ha nincs mire elkölteni a sok bevételt, akkor nincs is reá szükség, hogy felvegyék. Ha meg mégis beszédtek, adják vissza.

Az asszonynak nem szóltam tehát semmit, hanem felballagtam a városházára. Feltem tőle, hogy az asszony, ha megemlítem neki, hogy miben fő a fejem, letorkol, hogy megint bolondokat beszéllek és nevetni fog rajtam ismét a város. Mert azt mondaná: micsoda istentelen bolondság az, visszakivánni a városi kasszából azt, amit az egyszer elnyelt. Így gondolkodik az asszonyi ész, de az okos emberek a városházán nekem fognak igazat adni. Hogy fog örülni utólag az asszony, ha pénzt hozok a házhöz.

A polgármester ur nyájasan fogadott engem (áldja meg az isten a jószágért), leültetett, azt mondta, ismer engem jól, olvassa az újságban az én leveleimet és tudja, hogy becsületes ember vagyok. Megkérdezte azután, hogy mit

Nagyvárad újságíró a brazilai forradalomban

Három hónappal ezelőtt a temesvári „Esti Lloyd” nagyvárad munkatársa Weér Imre Braziliába utazott, hogy az odavándorolt magyarság és általában Délamerikai helyzetét tanulmányozza. Weér Imre tegnap érkezett vissza tanulmányútiáról és a következő érdekes nyilatkozatot tette a „Nagyvárad” munkatársa előtt:

— Örökké felejthetetlen utamat még galmasabbá tette a brazilai forradalom, amelyet ott kint értem meg. Augusztus 5-én tört ki a forradalom, amely nem is annyira forradalom, mint katonai puccs volt. A lakosság két napig nem is tudott a forradalomról, csak a lapokból értesült, hogy a csapatok között elégedetlenség, majd forradalom tört ki. A forradalom tipikusan amerikai volt. A katonaság két pártra szakadt: kormányhű és forradalmi csapatokra. Két napig folyt a harc, amikor a bevándorolt németek a forradalmi csapatokhoz pártoltak és két nap alatt elfoglalták São Paulo, a fővárost.

— A német polgárokat a kormány hatalmas összegekkért megvásárolta és azok hozzájuk pártoltak át. A németek ott kint teljesen ismeretlen, de itthon a háború alatt nagyon is ismert harcsmóddal most a kormánycsapatokat juttatták diadalra. Agyonbombázták a városokat és Bráz és Lappa városokat is, ahol túlnyomó számban laknak a magyarok. Nagyon sokan megsebesültek, de csak a polgárok közül. A katonákat a jó fedezékben alig érte a golyó.

— A forradalom még ma is dúl kint, de még most sem tudják, hogy mi a forradalom kitörésének az oka és nem is kíváncsiak rá. A lakosságnak tetszik a mozgalmasság élet.

— Az állam vendége voltam kint és a

kormány szívesességéből harminckét fazendát (gyarmatot) jártam végig, ahol csupa magyarok vannak. Százötvenezer magyar él körülbelül Braziliában a legnagyobb nyomorúságban. Valósággal rabszolgakereskedelmet üznek velük és azok a borzalmak, amiket az erdélyi magyar lapok és főképpen a „Nagyvárad” írt Braziliáról, még meg sem közelítik a kinti borzalmas állapotokat. Nincs szó és minden művészi toll alkalmatlan a szerencsétlen és félrevezetett magyarok helyzetének leírására. Herberger Gyula kivándorlási akciójának átkát nyögik a brazilai magyarok.

— A közgazdasági és kereskedelmi élet lanyha. A szédületes amerikai dollárinfláció oda még nem ért el és mindent egybevetve: Brazília sem az az ország, ahol karriert lehetne csinálni, még megélni is nagyon nehéz.

„HERCULES” Fehérneműgyár

Calea Victoriei 1.

Kolozsvári-ut

Telefon: 698.

Vallat Versenyen kívüli árban

Uri fehérneműeknek és teljes kelengyéknek méret utáni készítését úgy saját, mint privátanyagból. Női luxusfehérneműeknek és teljes menyasszonyi kelengyéknek elkészítését úgy saját, mint privátanyagból. Kereskedők részére női és férfi fehérneműek elkészítését úgy rendelésre, mint raktárra commerce és luxuskiállításban bármilyen nagy mennyiségben a legrövidebb időn belül. Kíváratra házhoz is megyünk!

XXXXXXXXXX

Modern chamotte
kályhák

különböző színekben raktáron, 2500 Leltől kaphatók valamint átrákasokat és javításokat vállal

Varga György

kályhás mester
Strada Berkovici No. 33.

XXXXXXXXXX

Continental

A jó kerékpár emeli sportévezetést, ugyanúgy a jó kerékpár emeli kerékpárja értékét. — Continental jó és értékes.

Conti kerékpár köpenyek
jók és olcsók.

Ma van a MSE — Törekvés országos

akarok. Elbeszéltem neki szépen, hogy olvas-tam, hogy a városnak felesleges pénze van, szeretném ha abból nekem — csak így szóra — kölcsönt adnának valamikért, vagy pedig a befizetett adómat visszatérítenék, ha ugys kiderült a végén, hogy nem volt rá szükség. A nagyságos polgármester ur sok kedvességgel mosolygott, láttam, hogy tetszik neki az elő-adásom. Fel is kéréte magához a tekintetes pénzügyi tanácsos urat — szép magas szál embert —, bemutatott neki és elmesélte, hogy mi járatban vagyok. A tanácsos ur melegen megrázta a kezemet. A polgármester ur azután azt mondta a tanácsos urnak, hogy nézzük hát meg, mennyi taksát fizetett be Nagy János uram, majd azután beszélgetünk. El is szalaj-tottak egy fullajtárt az adózók osztályába, hogy nézzen utána Nagy János kontójának. Olyan szolgálathétköz voltak, hogy szinte könnyekre fakadtam örömben.

A fullajtár csakhamar visszajött, odaadott egy cédulát a polgármester urnak, aki így szóló azután hozzám:

— Hát, Nagy János uram, itt van a ki-mutatás arról, hogy eddig miféle taksákat fi-ze-tett be. Ebből kiderül, hogy még 192 lejjel hátralékban van. Nincs nekünk tehát, mit visszaadnunk. Sőt, ha már idejött a város-házára, hát tessék ezt a hátralékot kifizetni. Kitöltöttem a számat, kimeresztettem a szememet, csak éppen, hogy sóbálványá nem váltam. Egy szót, annyit sem mondtam, hanem csendesén ajánlottam magamat és kisompolyog-tam az ajtón. Szegény embernek szegény a szerencséje.

Csak az asszony meg ne tudja most már, hogy milyen pörül jártam ezzel az én ostoba fejemmel, amely azt hitte, hogy a városháza azért épült, hogy ott a pénzt az adózóknak visszaadják.

Nagy János,
adófizető polgár.

Ma vannak a teniszverseny döntő küzdelmei

A teniszversenyek befejezéshez közelednek. A kielejeztett játékok után most már az erősek küzdelme következik a helyezésekért. Ezután oly mérkőzésekre van kilátás, amelyek egymással fog-nak vetekedni szépségükben. Bár mindenkinek meg vannak a maga tippjei, mégis meglepő eredmé-nyekre van kilátás, így tehát az utolsó nap renge-teg szenzációban fog bővelkedni.

A tegnapi lezajlott mérkőzések eredményei:

Ifj. férfiegyes: Berekméry (MSE)—Gárdos (MSE) 3:6, 6:1; Herskovits (NAC)—Baumann (NAC) 7:5, 6:3.

Ifj. női egyes. Reisinger (NAC)—Schuller (NSE) 6:2, 7:5; Arató (NAC)—Balkányi (NAC) 3:6, 8:6, 6:3.

II. oszt. férfiegyes. Lupp (Buc.)—Kollárszky (NAC) 6:3, 1:6, 6:3; Tancos (AKE)—Herskovits (NAC) 6:3, 6:1; Hegedüs (NSE)—Lupp (Buc.) 6:2, 4:6, 6:2; Baumann (NAC)—dr Farkas (AKE) 6:4, 6:2; Bleyer (NAC)—Fehér J. (NSE) 6:2, 6:1; Kovács (TAC)—Csete (NSE) 6:2, 6:3; Kovács (TAC)—Gárdos (MSE) 3:6, 6:2, 7:5.

II. oszt. női egyes. Stern E. (AKE)—Spiegelné (NAC) 8:6, 6:3.

I. oszt. mérkőzések. Férfi egyes. Tereh (SzSE)—Bró Bohus (AKE) 3:6, 6:1, 6:1; Pelle (NAC)—Straub (KAC) 6:2, 6:4; Christoforo (Galatz)—Ro-zvány (KAC) 6:1, 6:3; Bunea (Galatz)—dr Harana (Bpest) 6:2, 6:1; dr Lupp (AKE)—Christoforo (Ga-latz) 7:5, 6:1.

Női egyes. Szélné (AKE)—Horváth G. (NAC) 6:0, 6:1; Masznyi-kné (NAC)—Kassovits (NAC) 6:3, 6:1; Reisinger (NAC)—Csapó (NAC) 6:3, 6:4; Schlosserné (Camp.)—Obetkóné (Lugos) 6:2, 6:4; Fiedler (AKE)—Spiegelné (NAC) 6:2, 6:0.

Férfi páros. Kiss, dr Láni—Scherez, Arató 6:0, 6:3; Bánhid, Ujj—Grosz, Kovács 6:4, 6:1; Göncz, Kelemen—Panajott, Réti 6:1, 6:1; dr Grosz, Lupp—Soltész, Csete 8:6, 6:2; Kiss, dr Láni—Paskuj, Do-

mokos 6:2, 6:1; Tereh, Keztyüs—Rozvány, Straub 6:3, 6:3.

Női páros. Fülöpné, Schlosekné—Csapó, Va-dász 6:1, 6:2; Fiedler, Mészárosné—Domokos, Mar-ton 6:4, 5:7, 6:4; Bartha, Reisinger—Masznyi-kné, Kiss M. 6:2, 6:4.

Vegyes páros. Bunea, Bartha Ninus—dr Grosz, Horváth Duci 6:2, 6:0; dr Haraus, Masznyi-kné—Andrássy, Kassovits Rózi 6:4, 6:2; Kelemen, Kál-mánné—Staub, Csapó Ilonka 6:0, 6:1; Dörner, Fülöpné—Kiss P., Kiss Magda 7:5, 6:3; dr Lupp, Szélné—Bunea, Bartha Ninus 6:2, 6:1.

Délutáni eredmények:

II. oszt. férfiegyes: Hegedüs (NSE)—Domokos (NSE) 6:3, 2:6, 6:0; Pelle (NAC)—Baumann (NAC) 3:6, 2:4, 6:0; Kovács (TAC)—Tancos (AKE) 3:6, 8:6, 6:3; Pana-jott (MSE)—Hegedüs (NSE) 6:1, 6:2.

II. oszt. női egyes. Reisinger (NAC)—Tátray (NSE) 6:0, 6:1; Csapó (NAC)—Robicsek (NAC) 6:0, 6:0.

I. osztályú mérkőzések. Férfi egyes. Bunea (Galatz)—Dörner (AKE) 6:4, 6:3; Dr Lupp (AKE)—Tereh (SzSE) 6:2, 6:3; Göncz (Bpest)—Pelle (NAC) 6:0, 6:2.

Női egyes. Mészárosné (AKE)—Kiss (MSE) 6:3, 6:4; Domokos (NSE)—Fülöp-né (AKE) 3:6, 6:2, 7:5.

Férfi páros. Dr Haraus, Bohus—Schmidt, Andrássy 6:2, 6:0; Dr Grosz, Lupp R.—Nagy, Báthori 6:2, 6:3.

Vegyes páros. Kelemen, Kálmánné—dr Haraus, Masznyi-kné 6:4, 6:2; Keztyüs, Marton Lili—Göncz, Kendéné 11:9, 2:6, 8:6.

Vasárnap este ünnepélyes befejező bankett lesz a Lidóban, amelyen a díjakat is ki fogják osztani. A vacsorát tánc fog-ja követni.

ÚJDONSÁGOK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Strada Printul Carol (volt Szilágyi Dezső-utca) 6,

Kiadótulajdonos: Sonnenfeld Adolf Részvénytársaság

Telefon 25.

Előfizetési díj helyben egész évre 600 lei, fél évre 300 lei, negyedévre 150 lei, egy hónapra 50 lei; vidéken egész évre 720 lei, fél évre 360 lei, negyedévre 180 lei, egy hónapra 60 lei.

Előfizetéseket és hirdetéseket elfogad a kiadóhivatal és a Hegedüs Hirlapiroda, (Telefon 13—01.)

Agoston Péter dr kérte a román állampolgárságot

A román állampolgárokat összeíró vá-ro-si bizottsághoz dr Perczel Adol-f ügyvéd Agoston Péter dr nevében kér-vényt adott be, hogy vegyék fel az állam-polgárok névjegyzékébe. A kérvényben kifejti, hogy hosszú ideig Nagyváradon la-kott és itteni illetőségét még nem veszítette el. A tanács a kérvényt elbírálás végett a belügyminiszterhez terjeszti fel.

* A király születésnapja. E hó 24-én, vasárnap, Öfelsége I. Ferdinánd királyunk születésnapja alkalmából elrendeljük: A Piața Unirii 10—12 óráig, azaz a gör. kel. székesegyházban pontifikálendő istentisz-telet és a katonai parádé tartama alatt az összes járművek és villamosok közlekedé-se meg van tiltva. A bérkocsialomás a Piața Unirii-én ezen idő alatt a Str. Nic Jorja és Str. Saguna-ra helyezendő át. Hogy ezen nap ünnepe méltó keretben ün-nepeltessék, kívánatos volna, ha a város lakossága házaikat és üzleteiket a román nemzeti zászlóval fellebegtetné. Oradea-

Mare, la 22. Aug. 1924. Bunesco, pre-fectul politiei.

* Kedden folytatják a tanárok vizsgá-ját. A tanárok pénteken kezdődött vizs-gája szombaton fejeződött be a szóbeli vizsgákkal. Pteancu vezérfelügyelő elfog-laltsága miatt az újabb csoport kedden kerül a bizottság elé, amely hétfőn az írás-beli dolgozatokat korrigálja.

* Újból felvetődött a Weiszlovits-sírkóráktár ügye. A városi egészségügyi bizottság tegnap rendkívüli ülésen tárgyal-ta a Banca Nationala kérését. A bank igaz-gatósága egészségügyi szempontból kito-gást emel a sírkóráktár, illetve a sírkőfara-gó műhely ellen. A bizottság elhatározta, hogy helyszíni szemlét tart. Ezen dr Bu-cico polgármester, Comsia főorvos, dr Po-pa Demeter, Pacala gyógyszerész, Vosti-nár főjegyző, Kőszeghy főmérnök és Silvia Pop-Bularda, az egészségügyi szolgálat tit-kárnője vesznek részt. A városi tanács a helyszíni szemle alapján dönt majd.

* Esküvő. Hanga Sándor és Pikó Margit ma, vasárnap délután 5 órakor tartják esküvőjüket a Szent László-tem-plomban.

* Leányrablás a Rétvároson. A nagy-várad Rétvárosnak szenzációja van. Pár nappal ezelőtt két leányt a vashid melletti sétányról elrabolt két fiatalember. Ko-csin az olaszii temetőbe vitték őket, ahol a holdvilágos éjszaka a nem éppen barátsá-gos környezetben erőszakkal hurcolták el a leányokat. Másnap reggel orvosi bizo-nyítvánnyal felszerelt feljelentést adott be a két leány támadója ellen az olaszii rend-őrkapitányságon, ahol természetesen szí-goru vizsgálatot rendeltek el. A nyomozó detektívek megállapították a két támadó kilétét. Most folynak a kihallgatások az ügyben. A két támadó el fogja venni méltó büntetését.

* Letartóztatták a zsáktolvajt. Bá-gyea Rusalin kocsis az Aurora kenyér-gyárban volt alkalmazásban. A cég főnö-kének már régóta feltűnt, hogy a finom liszteszsákok rendszeresen fogynak. A rejtély nyitacsakhamar kiderült. Munka végeztével megfigyelték, hogy a szikár Bá-gyea alaposan kitömött ruhában távozik. Tegnapi kapuból hívták vissza a lopott holmival felpakolt kocsiszt. Átadták a rend-őrségnek, ahonnan átvitték az ügyészség fogházába.

* Uj! Fehérneműt, felsőruhát legszebben, leg-olcsóbban gépajouruz Astra gépajour. Teleku. 5.

Dorian Terrasse és Dorian filmszínház
9 órákor 6 órákor

Holnap, hétfőn bemutató

New-yorki éjszakák

Kalandor dráma két részben
10 felvonásban.

A két rész együtt

Översenye a Félix-fürdő uszodájában

* **Előléptetés a városi rendőrségen.** A hivatalos lap legfrissebb száma közli, hogy a belügyminiszter Dancu Valér II. osztályú rendőrkormányzó I. osztályú komiszárrá léptette elő.

* **Iskolai beiratások.** A helybeli összes állami elemi iskolákba a beiratások f. é. szeptember hó 1-től 10-ig eszközöltek. A tanítás 15-én kezdődik. Azokat a szülőket, akik a fentírt időben tanköteles gyermekeik beiratását elmulasztják, a törvény szerint büntetik.

* **Helyszíni szemlét rendeltek el a Gencsy-kastély kisajátítása ügyében.** Szombaton tárgyalta a megyei agrárbizottság az érmihályfalvai Gencsy-kastély kisajátításának ügyét, amelyről legutóbb részletesen megemlékeztünk. Dr. Roxin Theodor, Hönig Gyula bérli képviselője tiltakozott az ellen, hogy az agrárbizottság kilakoltassa a bérli, mert szerinte a tulajdonos és a bérli közötti jogviszony rendezése nem tartozik az agrárhatóság elé. Perényi Emil g. kath. lelkész kérte azonnali birtokba helyezését a járásbírósi határozat alapján. A megyei agrárbizottság álláspontja az volt, hogy a járási bizottság tullepte a hatáskörét és helyszíni szemlét rendelt el, hogy pontosan megállapítsák, milyen ingatlanok esnek a kisajátítás alá és megállapítsák a kisajátítási árat is, mert a járásbírósi állapítást ellen Perényi lelkész felebbezést jelentett be.

* **Sötétké és divatszínű kosztüm, köpeny és ruhaszövetek Rimanóczy-utcán Kertész Reclam-üzletében.** Olcsóbbak, mint bárhol.

* **Iskolai hirdetmény.** A nagyváradi ort. izr. iskolák igazgatósága ez úton is felhívja mindazon szülőket, akik gyermekeiket az 1924—25. tanévre a hitközségi iskolák valamelyikébe öhajtatják beírni s az évi tandíjnak egészben, vagy részben való elengedését kívánják kérni, hogy az erre vonatkozó folyamodásokat a lakás pontos megjelölésével f. hó 26-án és 27-én d. e. 9—10-ig az iskolák igazgatói irodájába mulhatatlanul nyújtsák be. Akik a jelzett határidőig a felhívásnak eleget nem tesznek, a tanév első felében semmiféle tandíjkezdvezényben nem részesülhetnek. Az igazgató.

* **Beiratkozások a Gajdu-liceumba.** A Sentinela tegnapi száma közli a Gajdu-liceum igazgatóságának beiratkozási felhívását. Az I. osztályba beiratkozó diákok szülei az iskolaszolgálnál kaphatják nyomtatott kérvényt tartoznak beadni 1 lei 50 banis bélyeggel. Mellékelni kell hozzá a születési, ujjraoltási és az elemi iskolai bizonyítványt. A kérvényt szept. 1—14-ig lehet beadni, előjegyzik azokat a gyermekeket, akik 10—11 évesek, akik ennél idősebbek, külön engedély alapján jegyzik elő őket a beíratásra. Ha a jelentkezők száma nem mulja felül a rendelkezésre álló helyet, akkor beíratottnak tekintenek minden gyermeket, akinek felvételét kérték, ha szept. 16-án délután 3—6 óra közt a megállapított díjakat is befizetik. Ha a jelentkezők száma túlhaladja a rendelkezésre álló helyet, akkor az összes jelentkezőket felvételi vizsgára állítják, amely szept. 16-án délután 3 órakor kezdődik. Később jelentkezőket nem írják be. — A II.—VIII. osztályba is nyomtatott kérvény alapján vesznek fel. Ezeket szeptember 1—14-ig kell beadni és mellékelni kell a születési, ol-tási és az utolsó osztály végbizonyítványát. Ha a diák az előbbi osztályt más liceumban végezte, csatolni kell a nyugtát is, hogy ott már minden díjat lefizetett. A díjak a következők: 200 lei beíratási díj. Ez alól nem mentesíthetnek senkit. Tandíj az alsó osztályokban 500, a felsőbb osztályokban 800 lei. Mentések a hadiárva. A szegény és érdemes tanulók kérhetik a tandíjmentességet szegénységi bizonyítvány alapján. Ezt a tantestület tagjai nem

kötelesek bemutatni. Javítóvizsgák, abszolváló és magánvizsgák szept. 15—20 között lesznek. Erre szept. 14-én d. e. 9—12 óra közt kell jelentkezni, lefizetve a vizsgadíjakat. Szept. 21-én d. e. 9 órakor minden diák megjelenik a liceum udvarán, innen a templomba mennek istentiszteletre. Az előadás szept. 22-én kezdődik. A román szekció részére d. e. 10 órakor, a magyar szekció részére d. u. 4 órakor.

* **Nagyváradi színészek Mezőtelegden.** Zöldhelyi Anna, a kolozsvári színház primadonnája, Beér Matyi, Békefi Lajos, Galambos Elemér, Fratta Géza, a nagyváradi színház tagjai e hó 24-én, vasárnap a telegi közönség meghívására kabaréelőadást tartanak. Az előadás iránt igen nagy az érdeklődés.

* **A Fischer zeneiskolában a beíratások szeptember 2-től 5-ig tartanak d. e. 10—12, d. u. 4—5 óráig Str. Cosbuc (Szalárdi-ut.) 21. szám alatt.**

* **Mária-lak (volt Stepper-kert) kitűnő uzsonna, rendelésre vacsora.** Telefon 175. Erdélyi volt szinigazgató.

* **Halálozás.** Rubinstein Mór 83 éves korában hosszas szenvedés után elhunyt. Temetése ma, vasárnap délután 2 órakor megy végbe Csengeri-utca 1. sz. gyászházból a velencei izr. temetőben.

* **Iskolai értesítő.** A Bottó-féle főző- és iparművészeti iskolánál (Str. Sf. Ladislau, Körös-utca 27. sz.) a jelen tanévben a beíratások, illetve felvételek 1924 szeptember 1-től a fent megjelölt helyen eszközöltek. Részletes felvilágosítást ad az Igazgatóság naponta d. e. 10—12 és d. u. 3—6 óra között. Igazgatóság.

* **Szívbetegek és érelmeszesedésben szenvedők a természetes Ferenc József keserűvíz használata által könnyű és pontos bélműködést érnek el.**

* **Orbán Sándor testnevelő iskolájában a tóli szezon szept. hó 1-ével megkezdődik.** Tananyag: vívás, szertorna, svéd-torna, bátorság és izomfejlesztő, valamint testgyógyászati gyakorlatok. Felvételnél: kisgyermekek 5—10 évig, középiskolai tanulók (fiúk és lányok), felnőtt lányok, urasszonyok és urak. Urak részére az egészségügyi tornavivás naponta reggel fél 8 órakor kezdődik. Beíratkozni lehet naponta d. e. 8—12-ig és d. u. 4—8-ig Str. Rimanóczy-utca 13. szám.

* **Értesítés.** Közlöm, hogy árukészletem kedvezményes kiadását Nagypiac 4. sz. a. folytatam. Értekezni Robitsek bűrüzetben. Telefon 299. Tisztelettel Weiss Kálmán zsák- és műszaki cikkek kereskedése.

* **Böszörményiné és Roth Olga kalap-szalonzója bársony és filc bécsi modellek érkeztek.** Vlahuta (Szt. János) utca 7. b.

* **A Pátia cukorka- és csokoládégyár kényszerezegysége.** A bíróság tegnap kezdte meg Klein Ernő Pátia cukorka- és csokoládégyárának kényszerezegységi tárgyalását. A gyár tartozása meghaladja az egymillió leit és a hitelezők száma több mint ötven. A kényszerezegységi tárgyalások még nem fejeződtek be.

* **Old England keztyűi, harisnyái, női és férfi ernyői legjobbak és legolcsóbbak.**

* **Női ruha szabászati varró és kalapkészítő iskola** urasszonyok és lányok részére. Évek óta eredményesen működő iskolát kibővített. Fővárosi tanerő segítségével a legújabb párisi módszer szerinti női ruhaszabás, varrás és modellezés 6 hónap alatt, kalapkészítés 3 hónap alatt tökéletesen elsajátítható Orbán Sándorné-nál Str. Deák Ferenc-utca 2. Tanfolyam kezdődik szept. 3-án. Beíratás naponként d. u. 5—6-ig. Szabásminták rendelésre mérték után is mérsékelt áron készíttetnek.

Darvas harisnyái a legjobbak.

* **Ha köhögés, torokfájás gyötör, ki-noz minket.** — Kaiser Borax öblögetés könnyít meg bennünket.

* **Legjobb arcszépítő Földes Margitárem.**

* **Minden irányból közvetlen gyors-vonatok Pöstyénbe,** ahol ismét a régi elite nemzetközi közönség található, mert ma már Pöstyén olcsóbb a világ bármely más fűrdőjénél. Felvilágosítások telefonon is: Mandics Andor „Angyal” drogueria Oradea-Mare Bul. Regele Ferdinand 1. Telefon. szám 144.

* **„KEGYELET” a Sas alatt.**

* **Uj manometer, telefonkészülékek** izólámpa minden feszültségre és alakban, nagyban és kicsinyben. Manometer javítását, telefon és villanyszerelést, eszterga és minden fémipari munkát szollik áron készít Rajz Andor electromechanikus. Szalárdi-utca 9. sz.

* **Kézimunka kiadását.** Kélin, függöny, drapéria, abroszok, diványpárna, aranyterítők, tipóennel, madeira munkák, gobelinek, filécspikék, betétek, motívok mindenféle nagyságban nagyon olcsón kaphatók Weinbergerné Zárda-utca 1. sz. Str. Manastari, Kapucinus-utca mellett.

* **Helyi zsáküzletben gabonás, lisztes zsákok, szalmazsákok, bornyomó zsákok, zsinegek, legolcsóbban kaphatók.**

Cluj II.

Országos Mintavásár

1924 augusztus 31

szept. 14

Vaskereskedelmi R.-T. Salu-Mare

bejelentette részvételét a cluj mintavására.

Kiállítási hely: I. udvar.

Unio Sapkagvár, Salu-Mare

bejelentette részvételét a cluj mintavására.

Kiállítási hely: II. em. 1.

Mártonffy Testvérek

szűcsök szőrmegyáruháza és szűcsipartelepe, Cluj

bejelentette részvételét a cluj mintavására.

Kiállítási hely: II. em. 16

Industria Romana de Tesaluri Imprimale S.A. Medias

rész vesz a mintavásáron.

Kiállítási hely: B. II. em. 27.

Vitrometan Glashitten Werke A. G. Medias

kiállítja a cluj mintavásáron gyártmányait.

Kiállítási hely: B. I. em. 28.

Mártonffy Testvérek szűcsök

szőrmegyáruháza és szűcsipartelepe, Cluj

tisztelettel meghívja t. c. vevőit és az érdeklődőket szennázási mintadrukk kiállítására a cluj mintavásáron. Kiállítási hely: II. em. 16.

Déry Lajos szűcsmester, Cluj

tisztelettel meghívja t. vevőit a cluj mintavásáron megrendezett kiállításra.

Kiállítási hely: II. em. 17.

Lang, Rosenthal & Palmherl év nagykereskedés

Brasov, tisztelettel meghívja t. vevőit a cluj mintavásáron megrendezett kiállításra.

Kiállítási hely: B. I. em. 28.

Mezősegi Iparvállalat, Ghris

tisztelettel meghívja t. vevőit és az érdeklődőket a cluj mintavásáron megrendezett kiállításra. Kiállítási hely: C. pavillon 49.

(Mintavásári Propaganda Iroda)

Theil szalámi Sibiu — Nagyszeben

Az Ipartestület мүkedvelőiről

Elismeréssel és hálával kell adózzunk az Ipartestület kulturbizottsága és мүkedvelő gárdájának azért a fáradhatatlan munkáért, mellyel városunk мүelvezetét kereső kultúrközönségét a múlt hét szombat és vasárnapján tartott мүkedvelői előadással szolgálták.

Öröm volt nézni és látni, hogy a napi-munka robotjában kifáradt iparosok és családtagjai mily tehetségesen és rátermettséggel tudták visszaadni az „Ingyen-élők” című szindarab életből vett figuráit. Amilyen örömmel látjuk a мүkedvelőkben a művészet iránti megnyilvánulást, éppen olyan szomorúsággal láthattuk az iparostársadalom indolenciáját, mellyel úgy látszik, magával szemben is viselkedik. Mert ki volna hivatottabb és kit lehetne arra jobban kötelezni, hogy saját ügyeit, — jelen esetben a munkában tönkre ment, elaggott és segélyre szoruló öreg iparosok felségélyezését — szolgálják, mint magukat az iparosokat. És mégis azt tapasztalhattuk, hogy az egymás iránti ragaszkodás, az elaggott iparosoknak nyújtandó segély felkarolása az iparosok nagy százaléka előtt csak másodlagos, illetve utólagos kérdés.

De tegyük félre a szemrehányást. Mi, akik az előadáson ott voltunk, láthattuk csak, hogy a мүkedvelők mindenikében mily tehetség nyilatkozott meg. Szinte páratlan volt a maga nemében Haláti Gizi, aki gyönyörű hanganyaggal rendelkezik és színjátszó képessége oly közvetlen, hogy hivatászerű színésznekkel is felveheti a versenyt. Gyönyörűen játszott Haláti Böske, aki komoly szerepében mindvégig megállotta helyét. Fleisz Elekné a nyárspolgárnőt tökéletes alakítással mutatta be. Misák Magda öreg parasztságos szerepét családásig hűen játszotta. Bóna Etus megjelenése bájos volt és passzív szerepét ugyancsak elismerésre méltóan játszotta meg. Igen kellemes hatást váltottak még ki szerepükkel Dávid Irma és a karszemélyzetet pótló leányok és ifjak, akik mindmegannyian iparos családok gyermekei voltak. Férfiszereplők közül különösen és kiválóan jók voltak Anné Ödön, Fleisz Elek, Ujvári Vilmos, Kohn Béla és Blattner József. Fleisz Elek gyönyörű szólóénekével és élethű játékaival feledhetetlen emlékeket hagyott hátra.

Rövid szerepükben kitűntek ifj Bitenbinder János mint pincér és Molitorisz Béla mint hordár. A rendező nehéz szerepét Losonczy Gábor nagy szakutadással és buzgalommal töltötte be.

Hatalmi kérdések

Az iparágak előbbre vitelének a munkások kereseti lehetőségének legnagyobb kerékkötői a hatalmi érdekektől vezetett követelések érvényesítése, illetve az érvényesítés vágya. A hatalmi kérdéseknek a gazdasági és termelési rendszerbe való bekapcsolása még a kölcsönös megegyezésen megoldatik is, csak káros következménye lehet. Mert ezek mindenkor a kérdéseket felvető előnyére és más csoportok hátrányára alkalmaztatnak. Városunk ci-

pésziparában az utóbbi időben mind többször felszínre került ezen kérdés és sajnos teljesen állapítható meg, hogy miután hozza nem értő egyének vezették és indították, nagyszámu munkásság látta a kárát. Így az elmúlt hetekben Rosenfeld Tivadar műhelyében hagyták félbe a munkások a munkát, most ujabbán pedig a „Carmen” cipőgyárban, kényszerítve munkabeszüntetésre azon munkásokat is, akik a kérdésben a mozzalmat vezetőikkel nem értettek egyet. Minden vitás kérdés eldöntésére a munkaügyi felügyelőség volna hivatva, azonban az ezt szabályozó törvényt a vezetők figyelemre sem méltatják, csak maguktól döntenek és ragadják magukkal munkatársaikat a romlásba. A jogtalan munkabeszüntetés ugyanis visszafelé sül el s mint a Rosenfeld-féle mozzalomban is, hiábavaló volt a későbbi bánat, a munkát jogtalanul félbe hagyó munkások helyei be lettek töltve.

Mindezek azt igazolják, hogy a hatalmi kérdéseket a mai nehéz gazdasági viszonyok között félre kell tenni. Helyezkedjenek úgy a munkaadók, mint a munkások a méltányos belátás fokára és ne azt keressék, ami őket szétválasztja, hanem a mi őket összekapcsolja. Hiszen az érdek egy, becsületes szorgalmas munka arán a maguk és családjaik megélhetéséhez szükséges anyagi javak előteremtése. Még ha felvetődne is nézeteltérés, kölcsönös engedékenységgel oda kell hatni, hogy a szembehelyezkedés által okozható károkat elháríthassák, vagy legalább is csökkentsek. Egyéni érdekek személyes hiúságok, vélt sérelmek sohasem lehetnek előtérbe állítva. Hanem csakis a közös érdek, a munkafokozás, kereseti lehetőség biztosítása és az érdem jutalma.

Csizmadia iparosok gyűlése

Felkérjük az Ipartestület összes csizmadia iparos tagjait, hogy f. hó 24-én, azaz vasárnap délelőtt 10 órakor az Ipartestület helyiségében rendkívül fontos ügyben közgyűlésre megjeleni sziveskedjenek. Tekintettel a rendkívül fontos és az iparosokat érintő tárgysorozatra, a tagok pontos megjelenését kérjük. Tisztelettel az Ipartestület Elnöksége.

Borbély iparosok közgyűlése

Felkérjük városunk borbély és fodrász iparosait, hogy f. hó 28-án, azaz csütörtökön este 8 órakor az Ipartestület helyiségében tartandó gyűlésen okvetlenül és teljes számban megjelenni sziveskedjenek. Tisztelettel a Vezetőség.

Értesítés

Értesítjük Ipartestületünk tagjait, a kik iparigazolványaik átcserelését Ipartestületünkre bízták, hogy azokat elkészülés után lakásukra fogjuk kézbesíteni. A kézbesítés egyelőre halasztást szenved, mert átcserelés végett az illetékes hatóságnál oly tömegesen jelentkeztek, hogy annak csak hosszabb idő után tudunk eleget tenni. Ugy az iparigazolványok, mint a munkakönyvek becserelése még mindig folyamatban van. Felkérjük egyben tagjainkat, akik az évi, vagy a már elmúlt félelvi tagdíjaikat még be nem fizették, azt pénz-

beszedő szolgálknak, vagy a hivatalos óra alatt megfizetni el ne mulasszák, mert a késedelmezők ellen kénytelenek leszünk a tagdíjat közigazgatási úton behajtani.

Husiparosok kongresszusa

Szeptember hó 7, 8 és 9-én országos nagygyűlést tartanak az erdélyrészi és bánági husiparosok. A husiparosoknak ezen megmozdulása óriási jelentőséggel bír, mert az azon való megjelenésre úgy a munkaügyi, mint az ipar és kereskedelemügyi miniszter megígérte jelenlétét.

Kedvezményes fürdőjegy és tűzifa az iparosoknak

Értesítjük az Ipartestület tagjait, hogy hivatalunknál a Félix-fürdői fürdőjegyek kedvezményes árban kaphatók, valamint tűzifára kedvezményes árban fogadunk el megrendelést. Tisztelettel az Ipartestület Elnöksége.

Pamut és cérnavásznak a legjobb minőségben Leilner Mártonnál.

Zsoldos tanintézet

Budapest VII. Dohány-utca 84. szám alatt.

a legjobban készít elő középiskolai magánvizsgákra. Kivonat és magyarázat tankönyvek megrendelhetők

Friss töltési románszentgyörgyi

HÉBE GYÓGYVIZ

(à la Carlsbad) megérkezett.

Kapható minden jobb fűszer- és csemege üzletben. :: Biarmegyei kizárólagos főlerakat:

Horovitz József

cukorka áruháza, Oradea-Mare, Színház-utca. Interurban telefon 269. Interurban telefon 269.

Hölgyeim

Lloyd 2098

az arc szépsége, váll, kar, nyak fehérsége, a kéz finomsága egyedül a dr. Biró-féle törv. védett

Havasi gyopár krémnek

köszönhető. Hozzávaló Gyopár-szappan csak fokozza a hatást.

Főraktár: Biró gyógyszerár Cluj-Kolozsvár.

Kapható minden gyógyszerárban és drogeriában!

Fehér és színes női filé

kalapok

hallatlan olcsó árban

KÖNIG JENŐ

Üzlet: Str. Ladislau (Körös-utca) 16. szám.

Üzem: Str. Alexandru (Teleki-utca) 45. sz.

A valódi

SCHICHT

A valódi

SZARVAS védjegyű SZAPPAN

kiméli értékes fehéreneműjét.

A TEVE

REGÉNY

44

Írta: LAKATOS LÁSZLÓ

Azután láttam, hogy Ilona felé tart, megáll, nem tud tovább, rám néz... Megérttem. Erdős urhoz léptem, karonfogtam.

— Nézd, kérlek, — mondtam, ott van Gerő vezérigazgató is. Mégis szép, hogy eljött. Meg kellene köszönnünk neki. Gyere.

És elvittem Ilona mellől úgy, hogy egy kis ideig ő is, én is kénytelenek voltunk hátat fordítani Ilonának is, Miklósnak is.

XLIII.

Anyósom a temetés után hozzánk költözött. A Nagy János-utcai palota, az már régen meghalt a gazdája előtt. Egy szobát berendeztem neki a lakásunkon. Ilona ezt megköszönte és én megint szégyeltem magamat. Szégyeltem, hogy egy ember annyira lent van, hogy még nekem is tud megköszönni valamit.

Azontul hárman ültünk az asztalnál.

Egész télen itthon maradtunk és én rengeteget dolgoztam. Most már igazán kellett, csak egy férfi volt a családban és ha valaha, hát most, ki kellett tennem magamért.

Erdős ur már a temetés napján megjelent nálunk és azóta nem mozdult onnan. Minden este ott vacsorázott és jöttek, mint azelőtt a vacsora utáni beszélgetések. Ilona édesanyja fáradt volt, ő mindig ártat után, még a köszönést is elharapva, fölkel és aludni ment. Ott kellett hát megint ülnöm velük és néztem, hogyan gyötri és falja ez az ember Ilonát. Még az első hetekben sem adott kiméleti időt. Ki kellett volna dobni. De ha Ilona valakit ki akart volna dobni, az első én kellett volna, hogy legyek és ő meg engem sem dobott ki.

Talán nekem kellene kitennem Erdőst. Én ki is teszem. De nem úgy! A vállát fogjam meg, verekedjek vele? Szamárság! Okvetlenül én maradok alul, hiszen ő, ha kell, a mellemre térdel, sőt rám nyomja a mellemre az egész furnérgyárát is, a monarchia legnagyobb furnérgyárát és akkor... Nem! Ennek így semmi értelme. Verekedni fogok, ez természetes, az ember, amíg meleg, verekedjék. Birkóznai! Helyes. De a magam módja szerint. Amint én szoktam. Orvul, gyáván, háta mögött.

És dolgoztam. Most aztán igazán rengeteget. Ha van igazság a világon, engem most a bíróság pörbe fog és elítél azért, hogy ennyire kiuzsorázok egy munkatestet, hogy ilyen erőszakosan visszaélek egy tehetetlen valakivel: magammal. Mozgósítottam az összes tevéket, akik bennem laktak. Egy egész karaván kelt utra. Itt nincs megállás.

Vállaltam mindenféle munkát és megszoktam nélküli. Alvás? Vasárnapi szórakozás. A hét többi napján alig futotta rá. Ilyen sokat csak egy olyan ostoba ember tud dolgozni, mint én. Aki gondolkodik, aki kicsit rátartós a munkájára, az okvetlenül belepusztul. Nem bírja az agya. De nekem nincs agyvelőm. Az én koponyámban egy fonográf lakik, amelyik évek alatt szorgalmasan fölcsívott mindenféle közhelet és most válogatás nélküli gyorsasággal osztja. Ha a munkámban csak egy betű eredetiség lett volna, már régen belepusztultam volna ebbe a tempóba, de így bírtam, könnyen és szinte jókedvvel. Az én agyam nem fáradt ki, mert nekem nincs

agyam, csak emlékezőtehetségem. a fejem belülről a közhelet és laposságok egy raktára. Egy gombnyomás és a kívánt portéka szállítatik azonnal.

Éjjel és nappal ment ez így. Több papirost fogyasztottam el, mint akármelyik közhivatal. Gépirók és gyorsírók tömegét nyomorítottam ezzel a veszekedett munkasebességgel. Ők szegények megcsodáltak: honnan veszek annyi kintantást és tudást? Volt köztük, aki megirigyelt. Mások — fiatal, tehetséges jogászok, akik láttak engem — minden reményüket veszítették és más pályára mentek, mert attól tartottak, hogy sosem boldogulnak ebben a mesterségben, amelyik ilyen embereket követel, mint én. Némelyek közülök félnék és tiszteletteljes kíváncsisággal megkérdezték, hogyan bírom és győzöm ezt. Válaszom széles és nagyképu mosoly volt. Mint a szavakat, amelyeket diktáltam, ezt is lop-tam. A széles, fontoskodó, embertelen mosolyom Erdős uré volt. Még ez sem az enyém. Még őt is meglótam.

De hát mit is felelhettem volna azoknak, akik kérdeznék? Leleplezzem magamat. Mondjam meg, hogy ostobább, kisebb, tehetségtelenebb vagyok mindannyiuknál. Bevalljam, hogy eredetiségben a legkisebb cimszalagíró is tultesz rajtam. És leleplezzem magam előttük, akik határozottan nagy embert kezdtek szimatolni bennem? Bevalljam nekik, hogy a nagy-emberségem titka az, hogy egyáltalán nem vagyok ember. Tevegő vagyok és azért vagyok nagy ember, mert én vagyok az embernélküli ember.

Csak úgy ontottam a fogalmazványokat. Egész könyvtár akadt magamból. Könnyű volt, hiszen nem volt bennem semmi sem. Engem nem lehet kiszívattyúzni, mert én a két lábon járó Toricelli-féle ür vagyok. Én nem tudom magam elpazarolni, én belülről nem tudok elszegényedni. Én nem adhatok, mert nekem semmim sincs. Az én szellemi magtáram angoloshus, azután zsir, cukor, fekete kávé, cigaretták, amikkel a testemet fűtöm és kenem. Kalóriák. Céltalan, értelmetlen kalóriák.

Természetes, hogy a munkám romlott is. Hol van már az ifjúság hevíteles lendülete, az a meggyőződött szorgalom, amely legalább úgy, ahogy pótolta a tehetséket. Akkor hittem még, ha nem is az okosságomban, vagy a tehetségemben, de a válságban, egy gépszervé felnagyolt állati erőben. Hittem — és hogyan hittem! — a bennem felhalmozódott lőerőben. Hittem valakiben. Mit udom én, kibem? Talán egy jelképben, egy teherhordó négeróriában, akivel versenyezni kell nekem, akit el kell buktatnom abból a dicsőségéből, hogy ő a világ első teherhordó hús- és izomgépe... És akkor: szerettem egy nőt. Ma azért dolgozom a pénzért, a jó, a nagy, a sok pénzért, ami meg fog kímélni attól, hogy még egyszer tartozzak valakinek úgy, mint most Erdősnek. Ha ezt elértem, akkor gazdag leszek, gazdag és szabad és független és... Eh! Minnek a sok szó! Gazdag leszek. Gazdag! És ez, hogy gazdag, megmond mindent. Nagyon gazdag leszek és — Ilona akkor sem fog szeretni.

Már februárban annyi pénzem volt, hogy nyugodtan kifizethettem volna Erdőst. Még nem tettem. Még nem szabad. Előbb gyűjtök. Sok pénzem legyen, hátvéd, bankszámla, nagy lakás, új bútorok, gazdag ruházat, minden, ami kell a kész, a megvalósult életprogram. Fizetni pedig csak a fölösleget fogok, akkor, amikor már baj nem érhet. Ha túlkorán jelentkezem, elárulom magamat és megint végem van. Erdős ur belerúg kezdődő vagyonomba, feldönt

és elpusztít. Ő ért ehhez. Én pedig nem tudnám előlrol kezdeni harmadszor is.

Március közepe felé olyasvalami történt velem, ami könnyen végzetessé válhatott volna. Nem Ilona és nem szerelem. Szerelem!? Egy nagy bank megválasztott igazgató-ügyészének.

(Folyt. köv.)

Kárpitos

munkákat a legszebb
kivitelben jutányos
árban készít

Kovács kárpitos

Strada Francisc Deac (Deák Ferenc)-utca 1. szám.

LEICHTNER

szőrme áruház

Str. Ciorogariu Uri-utca 4.

Sport kabátok ————— 2800 Leitol

Hosszu szilskin kabátok ——— 14.000 „

Börkabátok nagyban

KEPES ELEK

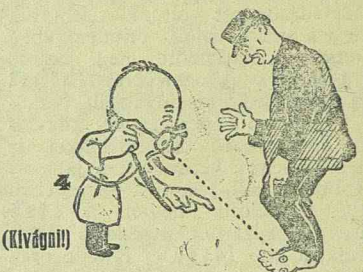
orvosi kötszerész, Sas-passage 26. szám

Saját készítményű

Sérvkötők, haskötők,

speciális kötszerek, női és férfi övszerek

Lloyd 279

Folytatása
következik

Dr. Irtó Pál rendelőjében

Medikus koromban gyakran álmodtam pénzes'ével-hordól. Ilyenkor másnap rendesen meglátogattam a végrehajtót. Az őn tyukszeme éppen olyan ritka eset, mint a pénzszelvényhordó megjelenése volt medikus koromban. De vak tyúk is talál szemet. Ha Önnek ilyen tyukszeme is van, ne féljen nem lesz semmi baja. Nehai kollégám, dr. Vágó Balázs ezért biztosan amputálta volna az Ön lábát, vagy legjobb esetben csipezzel piszkálta volna ki fájó tyukszemének gyökerét, én azonban dr. Irtó Pál a világhírű kukirologus azt mondott Önnek: „Kukirolog az élet sója, lábát tyukszemről megóvjá.” Vegyen a legközelebbi gyógyszer-tárban vagy drogeriában egy doboz Kukirolog, amely több millió esetben bevált és a megfelelő használati utasítás mellett alkalmas a Kukirolog tyukszemét, pár nap alatt oly simán és könnyen levezni, mint amilyen könnyen egy öreg bélyeggyűjtő levezi a borítékra egy ritka külföldi bélyeg. Együttal vegyen egy adag Kukirolog lábfürdőt is, ettől azonnal elmúlik lábizzadása, kisebesedése, égése, megerősödnek a lábujjai és inai és becses lábai olyan szépek és jólápoltak lesznek, mint a legfinomabb női kacsók. Pont olyan egyének részére, akik sokat állnak és járnak valódi jótétemény a Kukirolog lábfürdő. Egyszerűsággal ajánlom önnek, hogy még ma rendelje meg „A láb célszerű ápolása” című tanulságos füzetet, amelyet bér- és portómentesen megküld a Nagymóniai vezér-képviselet:

STEINER ANTAL

Bucuresti, Str. Sarindar 7. — Cluj, Str. Regina Maria 25
A valódi és egész világon ismert millió és millió esetben bevált Kukirologgyártmányok minden gyógyszer-tárban és drogeriában kaphatók. Sok üzletben a valódi Kukirolog gyártmányok hamisítványát olcsóbban kínálják az ilyen hamisítványt mindenki utasítsa vissza és jól vigyázzon, hogy az ilyen értéketlen készítményt, mint „kifutó gyógyszer” ne szórakoztasson reá. Menjen a következő üzletbe. A kis fáradság kifizetődik önnek, mert nincs párja a Kukirolognak. Tudományos osztályunk válaszbélyeg beküldése ellenében díjtalanul tanácsot ad minden kérdésre, amelyek a láb ápolására és a láb kezelésére vonatkoznak.

Kukirolog-gyár Gross-Salze Magdeburg mellett

Igmándi kúrák olthón. 4000 év előtti korszakba vezethető vissza az Igmándi keserűvíz képződésének és hatékony alkátrészének összeírásai folyamata a földgyomrában, (felfedezte Schmidthauer A. 1863. évben) s mint ilyen a gyomor-, bél- s egyéb belső betegségeknek páratlan természetes gyógyszere. Kapcsoló minden gyógyszerárban és jobb fűszerüzletben. Rendszeres adag reggelizés előtt fél pohárral. Az IGMÁNDI nem tévesztendő össze másfajta keserű vizekkel.

Az örök rejtély

Amióta az írástudó és olvasó emberek léte számíthatom magamat, amióta olvastam és lelkembe beleszinesedtek a regények álomalakjai, mindig egy fogalommal illett megbirkóznom, egy akacs, mondhatnám: irodalmi fixa-ideával, amely ott begett minden regény cselekménye felett: az örök rejtély, a Spynz-lelkű nő.

Lehet, hogy csak divat volt ez az ókaál. Mindenesetre már Ovidius és Horatius épúgy jajongtak a titokzatos asszonyokért, mint Strindberg vagy Wedekind. Még nem szabadultam meg attól a gonolattól, hogy mindez csak az író kényelemszeretete, vagy önkényessége. Mert ülök, meglepő és szokatlan cselekménynek kellett történni, valami fordulás logikátlanának, amely egyébként még egy hypermodern regény keretében sem illene bele — nosza előhúzták hát az asszonyt gyermeki logikátlansággal és talányos lelkével.

Olvastam valaha egy zseniális íróasszony egyik könyvében, hogy mindez zót van, mert a férfiak dominálják az irodalmat. Valószínű, hogy ha az irodalom a nők kezében lenne, mi — nők is éppen úgy tűnődnénk a férfi-lelek örök alányán és rejtélyén, előtűnik a férfi, gaz, hogy már az egyiptomiak is asszonyalakban ábrázolták a Sphynxet, az élő tiok és az éjszaka jelképét, de mily érdekes újítás lenne, egy férfi-Sphynx, rövidre nyírt angol bajusszal, amint kényelmes pajmában könyvről gránittalapatán és a két titkain tűnődve mered a messzeségbe.

Denique sokáig abban a kellemes hitben éltem, hogy én, mint nő, természet-szerűleg tiok vagyok, akinek talányát évszázadok óta hiába igyekeznek megfejteni.

Azután jött a felsőbb iskola. Három nagyszerű év, amelynek tréfaiban, apró örömeiben és bánataiban én is erősen aktív részt vettem. E három év alatt felengedett előbbi vásott zárkózottságom és körülnéztem közöttük, akik ugyanazok voltak, mint én, testvéreim: a 16—18 éves bakfisok.

Sokan voltak. Szegények és gazdagok, csúnyák és szépek, de mindannyian nagyon-nagyon fiatalok. És sok harsonázó fiatalság között állottam én, aki koráretlen, nyitott szemmel és fájdalomra elhívott lélekkel éltem az ő életüket. Az én lelkemen ment keresztül ideiglenes regése, szegény kis szerelmek, bánataikat, táncos ideálok utáni rajongásukat nem értettem ugyan, de megértettem. Én már akkor halálos szép szerelmet rejtettem szívem mélyén és nyugtalan verseken keresztül szűrtem eléjük a lelkemet. Nem értették és megmosolyogtak, mert olyan nagyon fiatalok és gyermekek voltak, hogy még fájni se tudott nekik a fájás. És a leány, aki egy héttel azelőtt még kétségbeesetten zokogott apja koporsóján, egy hét múlva — közöttünk — tudott már nevetni is.

Jó volt elnézni és elnézően szeretni ezt a sok asszony-virágot. És milyen szépek voltak közöttük! Volt ott három ragyogó szépség, egy madonnaarcú szőke, aranyhamvas arccal és lázongó szemekkel. Egy másik szőke és fehér-rózsás, mint egy Rubenskép. És egy barna, akinek őszibarack arcát és zafírszemét már akkor a legszebb váradi nők között emlegették.

Annakra ismertem őket. Ismertem az ideálját, a hajlamait mindegyiknek. Más voltam, mint ők, de azért — vagy tán éppen azért — mégis fel tudtam lelteni magamat bennük. Ismertem a kedvteléseiket, tudtam, hogy vannak vágyaik, amelyeket maguk is csak homályosan sejtettek, tudtam, hogy tudnak nevetni és sirni minden csekélységben, de ösztönös gyönyörködni a szenvedéssel tudnának gyönyörködni a szenvedésben. Fekete és kék szemükben láttam néha könnyeket, melyek épp oly

gyorsan száradtak, fel mint ahogyan felfakadtak.

Előttöm nem volt rejtély egyik sem és bizonyára én sem voltam az előttük. De úgy volt, hogy az iskola felváltójára betévedt egy-egy nagyobb diák. És estélyek, összejövetelek voltak, melyekben ott voltak a fiúk is. Néztam akkor az én bakfistársaimat: hova lettek? Eltűntek és helyettük ott maradt a nő. Semmit sem találtam bennük nevetőszemű iskolatársaimból és valahogy úgy éreztem magamat, mint a gyermek, aki belemarkol az ezüsten csordulól holdsugarba és üresen húzza vissza a kezét.

Mások voltak. A hangjuk zenésen, titokzatosan csendült. Szemükbe rejtett fények költöztek és táncrahaladó testük szírmáin érzelmi ígéretek bontakoztak. Bannális semmiségeket mondtak lovagiaknak távolbarévedő szemmel és esetlen élecsékek felett úgy zengett a kacajuk, mint valami ó csemetyű. Ezt én nem ismertem, ebben nem találtam éretlen gyermek-vihogásukat, sem az iskoláslányok vásott bruhahaháját. Ez már asszonyi hang, asszonyi nevetés volt, asszonyi varázs, melynek fátyolába burkolózva megjelent előttünk az örök rejtély.

Azóta szétszéledtünk és ha az utcán találkozom némelyikkel, vagy néha visszagondolok rájuk, mégis csak a drága, éretlen, nevetős bakfislányok ők nekem: mert három gyönyörű év alatt mindannyian gyermekek voltak és csak a diákoeszkák, árkosszemű pattanásos homlokú férfi-igerek közelsége változtatta nővé őket. Az ő számukra rejtélyek lettek s talán meg is érezték volna ezt a diákok, ha ők ilyen problémákon törtek volna buksi fejüket. Ők nem tudtak és nem is tudhattak disztinálni, mert az ő számukra mindig asszony volt az a sok csitri lány, amint hogy a férfi előtt is mindig rejtély marad a nő.

Lehet ez tömegpszichózis, a vérünkbe idegződött regényemlékek, mégis úgy van: a nő talány marad a férfi előtt, amint hogy előttem is talány a férfi. Honnan is ismerhetném én a másnémi ember életét, szenvedélyeit, lelki rezdüléseit, erőit és hibáját? Láthatom-e, hogy ives homlokai mögött milyen gondolatok kergetőznek? Vagy szemembe meg tudom-e látni az eltitkolt szavakat? Tudom-e, hogy szájának szeszélyét mi vonja le: a gúny, vagy a bánat? Hiábavaló dolog tűnődni mindezekben. Azért mégis kergetjük a titkot, pedig a Sphynx nem is tudhat felelni, mert maga sem ismeri titkát. S időtlen idők óta az volt és az marad a nő a férfinek, a férfi a nőnek: kifürkészhetetlen, zárt, örök rejtély.

Kerényi Ella.

♦ Filz-kalapok érkeztek Moskovits Etelkához.

Fűszer- és csemege árú,
olcsó, szolid és figyelmes kiszolgálása
VADASZ ES LONDON
fűszer- és csemege kereskedésében,
Bulevard Regele Ferdinand 10. — Telefon 8. szám.

Női felöltők
ruhák és
pongyolák

legolcsóbban a „MODEL”
áruházban, Str. Vlahuța
(Szt. János-utca) 6. szám

J. KAPRALIK fiókja
Str. Gojdu (Beöthy Ödön-utca) 30.
Oradea-Mare Telefon 1000.

„BOX GARAGE”

Automobil benzin, olaj és egyéb
cikkek nagy raktára. :: Állandó
szolgálat éjjel és nappal.

IRODALOM

Szombati Szabó István:

„Lavinák éneke”

Az impériumváltozás óta ilyen, vagy olyan irodalmában, de szokás beszélni Szombati Szabó Istvánról. Érték, melyet az irodalmi decentralizáció csillantott napfényre és akinek tehetsége fölött a szeparálódás bontott nagyobb ragyogási felületet. „Életem” című reprezentáns kötete örömhír volt a határon túli magyarság számára is: „íme vannak reményeink, jövőnknek vannak letéteményesei, produkálunk. Ez a tehetség már a mi fájdalomunk sebéből sarjadt, a mi panaszainkat önti pergő ritmasokba, a mi külön és szomorú adottságaink sokszor elcsúszló hangját revedálja.”

Az „Életem” című kötetet nem illett meg nem szerezni, a cenzura által feketén átnyomott vers fölött a kíváncsiság kerekítette el szemét még azoknak is, akik egyebekben a raritásokért kerestek. A lapkritikák vaskos jelzőket hőmpolygáltak. Szombati Szabót, a jeles papköltőt a hivatalos irodalmi hatóságok is átengedték a talentum stílygyével rótt utlevelével a szigorun-örzött sorompón. Szombati Szabót a dícséret szírokkója azonban nem égette terméklenné. Nyughatatlan és elégedetlen produktivitása virrasztott a piacra dobott könyvek születése után járó eltespedés halálveszedelmes álma fölött. Tovább dolgozott különös bőséggel, neve nem hiányzott a szépirodalmi és napilapok irodalom rovatából. Két év után épkezlab kis kötettel tudta megint bizonyítani, hogy ébren van és produkál. A „Lavinák éneke” röviddel előbb jelent meg.

A két kötet tartalmi értéke közt nincs zivérkülönbség és aki az „Életem” kötetet értéknek harsogta, még elismerőbben kellene hogy lapozzon az új könyv mondanivalóiban éppúgy, mint formában csak növekvő becsű poemái között. Mert vagy az „Életem” sem volt az az érték, aminek kiáltottak, vagy a „Lavinák éneke” nyomosabb még amannál is és minden figyelemre méltó.

Szombati Szabó második megnyilatkozása még se találkozott kellő melegséggel. Ennek oka az, hogy az erdélyi irodalmi kritika még mindig nem szilárd lábon áll és megbízható szerkezet, nem hi és pontos felvételük ör, mely az előállított értékek értéken való képet vetítené az olvasótábor lelki tájékozódása elé. A kritika nálunk szeszélyes fatamorgana, mely helyenkint ok nélkül fellegkarcoló tornyokat mutat, majd még épp oly indokolatlanul sivattagga lapit már vállak fölé emelt neveket is. Ez esett Szombati Szabó Istvánnal is, aki egyebekben nem szorult védőbeszédre, amiért „Lavinák éneke” című kötete után a korábban ekstatikus kritika egy része saját nagyhangjába beleunva, savanyu szájjal ráástitott és levállveregette. Ez az akadémikus köztözködés sokkal több tehetséget ránt elkedvetlenedésbe, mint amennyit használni tud. Akadályokat torlaszt olyan mezőnyökön is, ahol a poeta eddig a költő legnagyobb szabadságával száguldozott.

Nem akarok helyt véleményeserébe bocsátkozni a Szombati Szabó eredetiségét, forma és hasonlat festő készségét bolygató bírálatokkal, egyszerűen csak szembeállítom a kifogás-háború hivatalos Höferejlesztéseivel azt a tényt, hogy a fiatal poeta igenis feljutott olvasói érdeklődésének és szimpátiájának magaslatára, bizonyíték rá, hogy a „Lavinák éneke” immár rövid idő alatt második kiadásban fog. A „Csillaghullás”, „Hökék dalolnak”, „Este van”, „Fejta-monolog” stb. a kötetnek megannyi nagy értéke. Az izzig-vérig erdélyi költő sokkal jobban tapint bennök Erdély szívverésére, mint azok, akik kinőtt szabályok jelszavaival és a kifogások emelt kardjával akarnák egzeciroztatni.

(—y)

Gyermekek Kocsik
GYÁRI ÁRBAN KAPMATÓK

SZÓKE MIKLÓSNAI
STR. VLAHUTA (SZT. JÁNOS UTCA) 22. SZAKSZERŰ
JAVÍTÁSOK, ERNYŐK GUMMIZÁSOK STB.

Gyermekeknek,
trikó, harisnya
kezttyű, csipke, szalag, himzés, rövidárak.
Olcsó árak! Szabókellékek. Olcsó árak!
Rék * Csillag Aruház
Piața Unirii, volt Szt. László-tér

Utlevél és Vizum
ügyekben
legolcsóbb,
leggyorsabb,
legpontosabb.

SCHREIER Strada Iosif Vulcan No. 1.
(Nagy Sándor-utca 1. sz.)

Műhely át-helyezés

Nagy b. megrendelém tudomására hozom, hogy
rézműves és vízvezeték-szerelő
műhelyemet, Strada General Mosoiu (Mezey M.-u.) 7. alól Str. Cogălniceanu (Várady Zs) 17. alá (saját ház) helyeztem át. Ahol mindenre műhelyes munkát vállalok. 1636. lekvár mosó gépek, vízvezeték berendezést és javításokat pontosan és jutányos ártéért készítek. B. megrendelém pártfogását továbbra is kérem és vízvezeték szakiparos.

Bernácsi József rézműves és vízvezeték szakiparos.

VIZUMOKAT
legolcsóbban és leggyorsabban
megszerez, megbízásokkal elvállal!
Futárjárt mindennap Cluj - Brassó - București.
Hirdetéseket és reklámokat az összes vidéki lapok részére felvesz eredeti tartalmis árban.
„MERCUR” hirdet. sz. iroda és ügynősköd
Str. GENERAL MOSOIU 7. a főzött lakánnyával szemben.
Telefon interurban: 2-21.

DIANA SÓSÖRSZESZ
AZ EGYEDÜLI VALÓDI
ÜGYELJÜNK A DIANA NEVRE

„Rador” 755

Brilláns! platinát, törmellék aranyat és ezüstöt magas ártban veszek.
KOHN HENRIK ékszerész
Strada Avram Janku (volt Kossuth Lajos-utca) 7. sz.

Szőnyeg ocassió

sikerült megvennem egy tétel
gyönyörű, szép kisebb-nagyobb
valódi perzsa szőnyeget
melyeket olcsó ártban elárúsítok

Sternberg I. régiségkereskedő, Kishidő

Dr. Cosmulza szanatóriuma

Cluj-Kolozsvár, Fellegrvár

Belgyógyászati és könnyű idegbeteg-
gek részére, különös tekintettel a lég-
zőszervek megbetegedéseire. A sza-
natórium a fellegrvár tetején fekszik,
gyönyörű kilátással a gyalui havasokra.
Modern berendezés és dialektikus cura.

MOTOROK

Szívógáz 30, 40, 50 és 70 HP.
Benzin 4, 10, 12, 14 és 16 HP.
Nyersolaj 20, 40, 45 és 55 HP.

GŐZGÉPEK

Félistabil 30, 40, 50 HP.
Compoundstabil 50, 60, 70 és
250 HP., összes gépek gyári-
lag javítva azonnal szállítha-
tók, kedvező ár mellett.

Kérjen árajánlatot!

Friedrich Testv. Timișoara

LA
POUDRE
DENTIFRICE

Bi-Oxyne

BLANCHIT LES DENTS
PROTÉGE L'ÉMAIL

MASITS szücs

Strada Vlahuja (Szent János-utca) 2

Sport bundák

nagy választékban minden színben
3000 Lei-től feljebb

Ha lelkismeretes munkái akar,
küldje javítandó:

autó dinamóját
autó indítóját
autó kapcsolószekevényét,
autó accumulatorát

„Accumulator”

(HOFFMANN & ERDŐS)

Timișoara, Bul. Carol (Hunyadi-ut 46)

A stuttgarti Bosch-gyár és
Tudor-gyár specialistaival
szavatosság mellett javítottak.

Vidéki munkát soronkívül intézünk el.

Telefon 19-74

Sürgőnycim: Accumulator Timișoara

Arany ezüst gyémánt brili-
áns platinát és hamis fo-
gakat magat ártban beval-
tok. Órák ékszerék jutá-
nyos ártban kaphatók, —
ugyanott mindenféle disz-
tárgyak, szőnyegek, por-
cellánok és antik butoro-
kat bizományba elfogadok.

Weisz Lipót

órás ékszerész és régiség
kereskedő. Strada Avram
Iancu Kossuth-utca 18. sz.

Központban magán
és bős
házak beköltözhető lakás-
sal, ugyszintén a váror
minden utcáján eladó há-
zakat tudok 1 milliótól 100
ezer leig, Alapi, Szalárdi,
Uri, Szent János, Beóthy
Odón-utca stb. gyönyörű
házak, Vitéz-utca stb. masz-
sziv téglá épület telekkel
tele részben is eladó. Vá-
rad alatt 6 holdnyi szántó-
föld pár évre bérbeadó,
2 szobás lakás mellékepi-
letekkel. Bármilyen meg-
bizást elfogad

őzv. Zilahy Gyuláné
ált. kereskedelmi irodája,
Alapi-u. 1. Otthon 1-4-ig.

Hentes, vendéglős és házi
jégsekreények
minden fajtában kaphatók.

Braun Arnold
bádogos- és szerelő vál-
alkozó, Sírul Cerbilor (volt
Szarvas-sor) 17. sz. alatt.

Parfümök, kölniViz, Puder, Fogpaszta, Krém

Germandrée

Garantált valódi
svájci selyem
gaze, malmok
számára

ALBERT WYDLER
ZÜRICH

Prima XX., XXI. és grizgaze az összes számokban.
Vezérképviselő és főlerakat Románia számára

Frati Vögeli & Müller BUCUREȘTI
Str. Páris 20.

Lerakat Arad, Temesvár és Bánát részére:

Schillinger Endre, Arad. Str. Iosif Vulcan 12.

Ma nemzetközi TENNISVERSENY

a Rhédey-kerti Sporttérén.

MOZI

— A Dorian Terrasseon ma, vasárnap került utóljára másorra a ritka kiváló sikert elért Dorian sláger-film, a „Vérző aréna”. A sevillai hatalmas arénában 60.000 ember előtt lép fel Rodolpho Valentino, mint bikaviador a publikum elé. Az előadások pontosan a Dorian Terrasseon 9, a Dorian-filmszínházban 3 és 6 órák kezdődnek. A 3 órák előadás mérsékelt árú. A 8 hatalmas felvonásból álló műsor egy részben, rendes helyárak mellett kerül vetítésre.

— Atlantio és Apolló mozgók. Ma, vasárnap indul a Nibelungen II. része. Diadalmas utat futott be eddig is a film, általános tetszést aratva, igen kellemes emlékeket hagyva mindenkinél hátra. Az első rész Sigfried diadalait, mélységes szerelmét Krimhildához és tragikus halálát tárgyalja. S már e részben előreveti árnyékát a második rész gyönyörűség témájára. Krimhilda, a szerelméért mindent feláldozó asszony, bosszút fogad férjének gyilkosa ellen s ennek keresztülviteléhez mindent feláldozva, feleségül megy Attilához. S itt bontakozik ki ez asszony lelkiereje, odaadó, sirig tartó szerelme, mely kielégülést csak akkor talál, amikor férje gyilkosának vére öntözi a földet. Gyönyörű jelenetek, az első rész szépségeit messze túlhaladó festői képek, mesteri rendezés és elsőrangú művészi játék jellemzik a második részt és bizton hisszük, hogy e két rész betetőzje, koronája lesz annak a sikernek, amelyet az első résszel sikerült kivívni.

SPORT

Ma van a Törökvs országos uszóversenye

A Törökvs országos uszóversenye, amelyről eddig csak szóbeszéd után értesülhettünk, ma már hatalmas arányaiban fog előttünk tündökölni. Oly nívós küzdelmek lesznek ma délután, amilyenekre eddig még nem volt nálunk példa. A versenyeknek legfrissebb szenzációja Szentgróthy holnap kezése. Szentgróthy ha holnap hazaérkezik Pestről, úgy még a délután részt fog venni a versenyen, az MSE színeiben. A többi erdélyi városok uszói már is megérkeztek.

A poló csapatoknak, amelyek Erdély vízpoló bajnokságát fogják tisztázni a következő felállások: MSE: Besztercei, Sugár, Péterfy, Patai, Császár I., Schulmeister, Császár II., Törökvs: Orosz, Farkas, Lánzi, Sonnenfeld, Devich, Pollák, König.

A versenyek, amelyek előreláthatólag fényes atrakciókban fognak bővelkedni, délután 5 órák veszik kezdetüket. Az előmérkőzéseket délelőtt 10 órák bonyolítják le.

TŐZSDE

Zürich, augusztus 23. Nyitás: Newyork 533 háromn., London 2396. Páris 2870, Bukarest 245, Budapest 0.0069 fél. Bécs 0.0075 egyen., Prága 16, Milanó 2355. Berlin 10 0-a 125.

Bukarest, augusztus 23. Zárlat: Valuták: Páris 1165, London 960, Newyork 214, Róma 952, Zürich 41 egyen., Bécs 31 egyen., Prága 640.

Zürich, augusztus 23. Zárlat: Berlin 10 0-a 125 fél, Newyork 533 fél, London 2797 fél, Páris 2860, Prága 1605. Budapest 0.0069 fél, Bukarest 245, Bécs 0.0075 egyen.

Budapest, augusztus 23. A szombati értékpapírpia magánforgalma: Magy.

H. 575—580, Osztr. 190, Keresk. b. 1280—1300, Hazai b. 168, Pesti hazai 3780. Angolmagy. 48, Földhitel 280—282, Borsod-Misk. 125, Viktória malom 234, Kőszén 3040—3050, Salgó 590—595, Beocsini 1080. Kohó 265, Fegyver 1365—1400, Ganz-Danub. 2800 Ganz-Vill. 1520, Rima 125, Schlick 58—59, Cukoripar 2675—2700, Östern. 235. Cziner 75, Izzó 680, Részv. sör 305. Műtrágya 128, Pallas 95, Nasici 2400, Hazai fa 142, Ofa 545, Nova 152.

Budapest, augusztus 23. Termény-tőzsde: Tiszavidéki buza 392—397. takarmányárpa 400—420, sörárpa 515, ui zab 350—360, tengeri 360—370, csöves 190 ezer korona.

NYILTTÉR

Köszönetnyilvánítás.

Mindazoknak, kik felejtethetetlen jó férjem, illetve apánk Bleyer Mór terménykereskedő elhunytá alkalmából részvétel kifejezésével bánatunk enyhítették, hálás köszönetünket fejezzük ki.

A gyászoló Bleyer család.

legolcsóbb a készítőnél
Esőernyő
Rosenberg
Testvérek
N. Iorga (Zöldfa-u.) 8
Behúzás gyorsan készítil

COCOLIVE
A LEGFINOMABB PIPERE-
SZAPPAN
FŐRAKTÁR: COCOLIVE, KISINEU.

KOZGAZDASÁG

Ingatlanforgalom Nagyváradon

Az elmúlt héten a következő ingatlanok cseréltek gazdát: Özv. Fülöp Mihály-né eladta Sós István és Lévai Andrásnak Gyár-u. 24. sz. házhelyét 30.000 leíért, Liszkai Béláné Füzes-utcán lévő szénáskertjét 124 négyszögölt Fésüs Józsefnek 10.000 leíért, Köblös Ferenc és Tsa parcellájából Tolnai Jánosnak 128 négyszögölt 11.000, Hopka Józsefnek 138 négyszögölt 13.500, özv. Mihály Józsefnek 116 négyszögölt 10.000 leíért, özv. Török Albertnek 111 négyszögölt 18.000 leíért, Csibi Sándor a Hegyiaán fekvő házát Szabó Sándornak 30.000 leíért, Friedmann Jenő és Molnár Sándor Malom-u. 201. sz. házát dr. Sándor János és özv. Steinfeld Lajosnak 200.000 leíért, Akom József Temető-u. 20. sz. házát Jánosházy Antalnak 110.000 leíért, Bernáth és Keztyüs váradvelencei 200 négyszögöltnyi belsőségét 8200 leíért, Orbán Ám-niel Szt. Jeromos-u. 197—a. sz. házát Ornstein Sándornak 80.000 leíért, Csátary Károly Rulikovszky-u. 18. sz. házának a felét Friedmann Józsefnek 525.000 leíért, Ardelean Flórián Varju-u. 5. sz. házát Glücksmann Izsáknak 70.000 leíért, Babrik József Pecze-u. 19. sz. házának egyhammadát Gyulás Jánosnak és Babrik Máriának 50.000 leíért, Kámpán János Törkölyméro 500 négyszögöltnyi területét dr. Spitzer Mártonnak 72.187 leíért, Schwartz Sándor Hármas-u. 23. sz. házát Konti Imrénnek 185.000 leíért, Kovács Lajos és Baic András Uri-u. 61. sz. házát Lázár Józsefnek 200.000 leíért, özv. I. Sándor Mártonné Dorongoson lévő 733 négyszögöltnyi területét Molnár Győzőnek 40.000 leíért.

Lámpaáru
lámpacső
táblaüveg
közelgő idény-re korlátlan mennyiségben és gyári árban beszerezhető
Ugorkás
és befőttes
üvegek leszállított árban árusítatnak.
FRAȚII
KOMLÓS
TESTVÉREK
üveg, porcellán, lámpa és táblaüveg gyári raktára
Oradea-Mare
Nagyvárad
Str. Nicolae Torja 13.

Turnatoria de fier si fabrica de masini s. a. Oradea-Mare

Kéren árajánlatot	C. F. R. vonalakon 45 % fuvarkezdvezmény	Harántgyaluk (Snaping)	Kéren árajánlatot
		Furógépek	
		Hydraulikus prések	
		Olajgyártó berendezések	
		Fogaskerek marások 1000X400 mm-ig	
		Transmissiók, függőgyámok és csapágycs	
		Mindenfajta vas- és fémöntes.	

Nagyvárad Vasöntőde és Gépgyár Részvénytársaság

A legkisebb hirdetés ára 30 lei

A NAGYVÁRAD APRÓHIRDETÉSEI

Egy szd ára 3 lei, vastag betűs 6 lei

Levelezés

Egy fiatal leány megismerkedne idősebb úriemberrel, ki a szinipályára elősegítené. Levelet „Lily” jellegre. 457

Házasság

Házasságközvetítést ügyben méltóztatnék lapunkra való hivatkozással bizalommal Paragó Jenő elismert úri és diszkrét előkelő irodájához fordulni, Budapest, Népszínház utca 16. Díjtalan felvilágosítás. Cégjelzéstelen levelezés. Megbízások Romániából, Slovenskóból, Jugoszláviából, Magyarországból. 9

Középkorú özvegyasszony vagyok. Jól jövedelmező ingatlanom, háromszobás berendezett lakásom van. Házasság céljából szeretnék megismerkedni hasonló úriemberrel „40” jellegre. 456

Keresztény Hölgyeim! — Meguntam a magányt, vidéken lakó harmincegy éves, gazdag földbirtokos vagyok. Hígytek el nekem, hogy házasságomnál nem az anyagi érdekek vezetnek, mert én kizárólag ideális házasságot költök. Gyermekkorom óta érzem az árvaság súlyát és épen ezért vágyom egy oly megértő lelkű, otthonát szerető, csinos életű után, kinek tisztelni, becsülni tudnék. Levelet „Királynőm” jellegre kiadói hivatalba. (Névtelen céltalan). 12

Férjhezadám előkelően nevelt leányomat, ki huszonegy éves, csinosnak mondott úri leány. Vagyona berendezett lakásán kívül hozzávetőleg ötvenezer dollár kárpis. (Száloda, ház stb.) Evi jövedelme is feltűnően az ötezer dolláron. Keresek részére egy adósságmentes kimondottan úriembert, kivel a kölcsönös szimpátia is meglesz. Bizalommal megírt levelet „Mellő partner” jellegre kiadói hivatalba. — (Csak teljes című levél lesz figyelembe véve.) 13

Külföldi utról hazajövet intelligens, vallásos, komoly unoka hugom ötmerettség hiányában ezután szeretném egy olyan komoly hivatásnak és családjának élő izraelita 30 éves felüli férfinéz hozzáadni, ki nem üzletnek nézi a házasságot. Cím a kiadói hivatalban. 372

FISCHER

bádigos és vízvezeték szerelő, Pável-utca 18. sz.

Ugyanott tanulók fizetéssel, esetleg kosztál felvételnek.

TISZTITOK

vegyileg fértruhákat, Fordításokat vállalkoz. Egy öltöny vasalása 40 lei. Fértruhákat eladás végett elfogadok.

SZALAY

férfi-szabó. Teleki-utca 30.

Oktatás

Latin nyelvből rendszeres magántanulókat állandó előkészítést vagy javító vizsgára elvállal nagy gyakorlati bíró szaktanár. Cím kiadóban. 424

Okleveles tanítónő ajánlkoz elemi, középiskola oktatással vidékre is. Str. Cuza Voda (Szacsavay-utca) 34. Enhorn. 402

Elsősztályú licumistát keresek kisfiámhoz délutáni órákra correpetáit. Jelentkezés utolsó évi bizonyítvánnyal. Gottlieb, Str. Csengeri-u. 22. 459

Minta iroda
csakis gyakorlatilag tanít
Könyvvitelt, levelezést
gyorsírást, gépirást,
nyelveket.

Fordítások

Könyv-írók és fellek-
tetések.

DONÁT

Strada Gojdu Nr. 30.

LAKÁS

Elsősről 1 szoba, könyv-
hás utcai lakásom ugyan-
olyannal, ahol disznótar-
tás van. Értekezni Strada
Livezii (Rét-u.) 1. Ny.

Aradi prima lakást elcse-
réném nagyvárival. Cím
Központi Újsághirdetésben. 465

Ellátás

Teljes ellátásra vállalkozom
Nagyváradon a város köz-
pontjában zongorahaszná-
lati intelligens izr úri nő
két, jobb háziból való 10-
12 éves leánykát Berger
Antalné Odeia-Mare str
Gojdu 42 I. 381

Úrúsa ad elvállal iskolás
leányt vagy hivatalnoknő
teljes ellátásra. Cím a He-
gedüs Hirlapirodában. 453H

Középiskolai egy-két ta-
nulót a jövő tanévre fel-
vennék teljes ellátásra. —
Német és francia házi tár-
salgás. Zongora használat.
Kurulati tanár, ügyvédi ka-
mara. 452H

Gyermekkoscsik

490 leitől. Bőrretikü-
lők 130 leitől, utazó-
kosarak, ajándéktár-
gyak a legolcsóbban

SZABÓ

fésűáruházban
Sas-passage 42. szám

Aki

házat, földet
vagy bármit

eladni v. venni
akar, keresse fel
bizalommal

Oláh Lajos

ügynököt, Bem-u. 6.

Alkalmazás

Textil és rövidúras segéd
állást keres. Cím „Meg-
bízható” jellegre s kiadó-
ba kér. 434

Bármiféle irodai munkát,
könyvelést, román levele-
zést is d. e. 8-11-g az on-
nal vállalkoz. Cím a kiadó-
ban. 425

Könyvelésben, gépirásban,
pénzárkezelésben jártas
fiatalasszony állást keres.
Cím a kiadóban. 398

15 évi gyakorlati könyv-
velő, avagy bármely más
alkalmazást keresek az on-
nali belépésre. Soós Béa
Carcii-Mare (Nagykárovy).

Előkelő biztosító társaság
főosztálybeli teendőket
teljesen jártas fiatal tiszt-
viselőt keres, tejlődés-
képes ársra. Románul és
németül tudók előnyben.
Ajánlatok „Főnökhelyet-
tes” jellegre a kiadóba. 450

Portá fiúnak 14-16 éves,
jómodoru, csinos, polgá-
rit vagy 4 osztályt járt
fiukat 1200 fizetés el és
ruházattal fogad. Park-
szálló. 446

Tisztesseges mindenest
keresek azonnali beépés-
re 3 tagu családhoz. Cím
a kiadóban. 454

Előrangú kosztümöket, kabátokat
ANGOL ÉS FRANCIA RUHÁKAT
a legújabb divat szerint
meglehető szolid árban készít
VALENTIN NŐI DIVATTERME
Körház-utca 17.

Eladó 9 katasztrális hold szőlő, 2 szobás
lakás, vinnellér lakás, istálló, felsze-
relés 750.000, terméssel 63 hold föld 13.000
lei ktrális holdanként. Értekezni Toma József-
né, Nilgésztelep, 3-6-g Str. Sf. Ladislau
(volt Körzs-utca) 21. szám alatt.

Elcsóbb mint a külföldi ár.

Saját gyártmányu
szekrény-
papirokból
kérjen árajánlatot!

Eladó 14 hold szőlő, mely-
ből hat beültetett termő, a
többi gyümölcsös és
szántó, gyönyörű parki-
rozott urilakkal, vinnellér la-
kássa, istállival. — Meg-
vételre keresek beköltöz-
hető házat, lehetőleg nagy
udvarral vagy kerttel. —
Risko, Lakatos-u. 10. 415H

Szép vaskapu, 11 méter
kerítéssel olcsón eladó.
Str. Maghiara (Magyar-u.)
7. sz. 449

Eladó Béiben 34 hold prima
szántó, egy tagban, telek-
nek is alkalmas. Vételi ár-
ajánlatok R. Mallati, Tinea
(judei Bihor) címére 1924.
szept. 25-éig küldendő.
Közvetítők díjaztatnak. 318

Nyersborkövet legdrágá-
ban vásárol Irom Arnold
Arad. 950

Homokfűtő kocsit egy lo-
vas megvételre keresetek.
Cím a kiadóba. 423

Hosszu fekete plüch bunda
biberette prémrel, egy
szürke róka boa jó álla-
potban eladó. — Ugyanott
megvételre keresetek ma-
gyar-francia Plätz nyelvtan
első kötet. Cuza Voda
(Szacsavay)-u. 19. szám.

Bloch-Opus 55 és 59 hasz-
nálat veszek. — Hegedüs
Hirlapiroda. 433

Eladó Noga-u. 11. számú
ház beköltözhető lakással
320.000 Lei. — Értekezni
ugyanott.

Egy jó karban levő pedá-
los cimbalom eladó. Érte-
kezni dél alatt, Templom-
tér 7. szám. Ny

Eladó kézmunka stórok,
függönyök, fehér színes és
arany terítők, nagyön szép
tűl munkák, csipkék, be-
tettek és motívok, kötött
terítők, kicsik és nagyok
diványpárna montiozattan
kicsi kelin terítők, szek-
rény csikók. Zsebendők.
leibhenek, álló lámpaer-
nyő, szőnyegek, perzsa,
szimra és argaman. 23 m.
tinom rumburgi vászon.
12 személyes étkező ser-
viz és egy 6 személyes
exult szerviz, gobelin kép
selym horogit dedikülök,
selym rojtos kendő kötött
csipke. Regele Ferdinand
(Rákóczi-ut) 30 sz. jobbra
SZÁSZ. 287H

Kaszá nyu-utca 8 számú
ház 2 szobás átadható la-
kással eladó. 411

Laka'os tanu'ók jó fizetés-
sel felvételnek. Szántó De-
zsonél Vecsey-utca 8 431

Mindenest keres az izi
leányvárház St ada Horia
(Báthory-utca, 18. 410

Adás-vétel

Eladó Noga-u. 11. számú
ház beköltözhető lakással
320.000 Lei. — Értekezni
ugyanott.

Egy jó karban levő pedá-
los cimbalom eladó. Érte-
kezni dél alatt, Templom-
tér 7. szám. Ny

Eladó kézmunka stórok,
függönyök, fehér színes és
arany terítők, nagyön szép
tűl munkák, csipkék, be-
tettek és motívok, kötött
terítők, kicsik és nagyok
diványpárna montiozattan
kicsi kelin terítők, szek-
rény csikók. Zsebendők.
leibhenek, álló lámpaer-
nyő, szőnyegek, perzsa,
szimra és argaman. 23 m.
tinom rumburgi vászon.
12 személyes étkező ser-
viz és egy 6 személyes
exult szerviz, gobelin kép
selym horogit dedikülök,
selym rojtos kendő kötött
csipke. Regele Ferdinand
(Rákóczi-ut) 30 sz. jobbra
SZÁSZ. 287H

Kaszá nyu-utca 8 számú
ház 2 szobás átadható la-
kással eladó. 411

Eladó Noga-u. 11. számú
ház beköltözhető lakással
320.000 Lei. — Értekezni
ugyanott.

Egy jó karban levő pedá-
los cimbalom eladó. Érte-
kezni dél alatt, Templom-
tér 7. szám. Ny

Eladó kézmunka stórok,
függönyök, fehér színes és
arany terítők, nagyön szép
tűl munkák, csipkék, be-
tettek és motívok, kötött
terítők, kicsik és nagyok
diványpárna montiozattan
kicsi kelin terítők, szek-
rény csikók. Zsebendők.
leibhenek, álló lámpaer-
nyő, szőnyegek, perzsa,
szimra és argaman. 23 m.
tinom rumburgi vászon.
12 személyes étkező ser-
viz és egy 6 személyes
exult szerviz, gobelin kép
selym horogit dedikülök,
selym rojtos kendő kötött
csipke. Regele Ferdinand
(Rákóczi-ut) 30 sz. jobbra
SZÁSZ. 287H

Kaszá nyu-utca 8 számú
ház 2 szobás átadható la-
kással eladó. 411

Eladó Noga-u. 11. számú
ház beköltözhető lakással
320.000 Lei. — Értekezni
ugyanott.

Egy jó karban levő pedá-
los cimbalom eladó. Érte-
kezni dél alatt, Templom-
tér 7. szám. Ny

Eladó kézmunka stórok,
függönyök, fehér színes és
arany terítők, nagyön szép
tűl munkák, csipkék, be-
tettek és motívok, kötött
terítők, kicsik és nagyok
diványpárna montiozattan
kicsi kelin terítők, szek-
rény csikók. Zsebendők.
leibhenek, álló lámpaer-
nyő, szőnyegek, perzsa,
szimra és argaman. 23 m.
tinom rumburgi vászon.
12 személyes étkező ser-
viz és egy 6 személyes
exult szerviz, gobelin kép
selym horogit dedikülök,
selym rojtos kendő kötött
csipke. Regele Ferdinand
(Rákóczi-ut) 30 sz. jobbra
SZÁSZ. 287H

Kaszá nyu-utca 8 számú
ház 2 szobás átadható la-
kással eladó. 411

Eladó Noga-u. 11. számú
ház beköltözhető lakással
320.000 Lei. — Értekezni
ugyanott.

Egy jó karban levő pedá-
los cimbalom eladó. Érte-
kezni dél alatt, Templom-
tér 7. szám. Ny

Eladó kézmunka stórok,
függönyök, fehér színes és
arany terítők, nagyön szép
tűl munkák, csipkék, be-
tettek és motívok, kötött
terítők, kicsik és nagyok
diványpárna montiozattan
kicsi kelin terítők, szek-
rény csikók. Zsebendők.
leibhenek, álló lámpaer-
nyő, szőnyegek, perzsa,
szimra és argaman. 23 m.
tinom rumburgi vászon.
12 személyes étkező ser-
viz és egy 6 személyes
exult szerviz, gobelin kép
selym horogit dedikülök,
selym rojtos kendő kötött
csipke. Regele Ferdinand
(Rákóczi-ut) 30 sz. jobbra
SZÁSZ. 287H

Kaszá nyu-utca 8 számú
ház 2 szobás átadható la-
kással eladó. 411

Eladó Noga-u. 11. számú
ház beköltözhető lakással
320.000 Lei. — Értekezni
ugyanott.

Egy jó karban levő pedá-
los cimbalom eladó. Érte-
kezni dél alatt, Templom-
tér 7. szám. Ny

Eladó kézmunka stórok,
függönyök, fehér színes és
arany terítők, nagyön szép
tűl munkák, csipkék, be-
tettek és motívok, kötött
terítők, kicsik és nagyok
diványpárna montiozattan
kicsi kelin terítők, szek-
rény csikók. Zsebendők.
leibhenek, álló lámpaer-
nyő, szőnyegek, perzsa,
szimra és argaman. 23 m.
tinom rumburgi vászon.
12 személyes étkező ser-
viz és egy 6 személyes
exult szerviz, gobelin kép
selym horogit dedikülök,
selym rojtos kendő kötött
csipke. Regele Ferdinand
(Rákóczi-ut) 30 sz. jobbra
SZÁSZ. 287H

Kaszá nyu-utca 8 számú
ház 2 szobás átadható la-
kással eladó. 411

Eladó Noga-u. 11. számú
ház beköltözhető lakással
320.000 Lei. — Értekezni
ugyanott.

Egy jó karban levő pedá-
los cimbalom eladó. Érte-
kezni dél alatt, Templom-
tér 7. szám. Ny

Eladó kézmunka stórok,
függönyök, fehér színes és
arany terítők, nagyön szép
tűl munkák, csipkék, be-
tettek és motívok, kötött
terítők, kicsik és nagyok
diványpárna montiozattan
kicsi kelin terítők, szek-
rény csikók. Zsebendők.
leibhenek, álló lámpaer-
nyő, szőnyegek, perzsa,
szimra és argaman. 23 m.
tinom rumburgi vászon.
12 személyes étkező ser-
viz és egy 6 személyes
exult szerviz, gobelin kép
selym horogit dedikülök,
selym rojtos kendő kötött
csipke. Regele Ferdinand
(Rákóczi-ut) 30 sz. jobbra
SZÁSZ. 287H

Kaszá nyu-utca 8 számú
ház 2 szobás átadható la-
kással eladó. 411

Eladó Noga-u. 11. számú
ház beköltözhető lakással
320.000 Lei. — Értekezni
ugyanott.

Egy jó karban levő pedá-
los cimbalom eladó. Érte-
kezni dél alatt, Templom-
tér 7. szám. Ny

Eladó kézmunka stórok,
függönyök, fehér színes és
arany terítők, nagyön szép
tűl munkák, csipkék, be-
tettek és motívok, kötött
terítők, kicsik és nagyok
diványpárna montiozattan
kicsi kelin terítők, szek-
rény csikók. Zsebendők.
leibhenek, álló lámpaer-
nyő, szőnyegek, perzsa,
szimra és argaman. 23 m.
tinom rumburgi vászon.
12 személyes étkező ser-
viz és egy 6 személyes
exult szerviz, gobelin kép
selym horogit dedikülök,
selym rojtos kendő kötött
csipke. Regele Ferdinand
(Rákóczi-ut) 30 sz. jobbra
SZÁSZ. 287H

Ebédli, háló, könyvszek-
rény, íróasztal, szoba nő-
vények eladók. Hodossy-
utca 10-a. 401

Uj mahagóni hálóberende-
zés eladó. Str. Cuza Voda
(Szacsavay u.) 59., házu-
lajdonosnál. 379

Aki eladni vagy venni,
bérbe adni vagy bérbe
venni bármit óhaj, az for-
duljon bizalommal Popo-
vi-s adásvételi irodájához
Str. Vlahuja (Szent János-
utca) 4. 396

Eladó elegáns nő szürke
szövet ruha kisebb alakra,
Waldné Str. Gojdu Beóthi
Odón-u. 8. 426

Ebédli jókarban eladó 6.
Bul. Reg. Ferdinand (Rá-
kóczi-ut 12., III. em. 22.
460H

Hosszu-utca 1. számú ház
sürgősen eladó. Értekez-
hetni a tulajdonosnál. 378

40-es férficipők jó ál-
apotban olcsón eladók. Str.
Cuza Voda (Szacsavay u.)
43, ajtó 3. 374

Eladó kisebb magánház
két szobás azonnal beköl-
tözhető lakással. Hodossy
utca 11. 445

Eladó világos komplett
hálószoba, Rtoók Zsig-
mond-u. 6. 451H

Kiadó új üzlethelyiség Rá-
kóczi-ut 36 alatti Gerliczy
ház. Értekezni dr. Géher,
Gerliczy-palota. 454

Eladó ruhaszekrények, vasá-
gy, deszkahagy, cselédágy,
fürdőkád, sodronybetét,
divány, konyhasztal, ka-
maraa lávny. — Ferdinand
király-ut 19. 422

Olcsón eladó Hering-otál
229. számú prima szőlő-
föld, 8 hold. — Bövebbet
Oláh, Bem-utca 6. 443

Argaman szőnyeg, csilár,
íróasztalok, bútorok el-
adók. Weisz, Szac-vay-
utca 15. 441

Eladó 14 hold szőlő, mely-
ből hat beültetett termő, a
többi gyümölcsös és
szántó, gyönyörű parki-
rozott urilakkal, vinnellér la-
kássa, istállival. — Meg-
vételre keresek beköltöz-
hető házat, lehetőleg nagy
udvarral vagy kerttel. —
Risko, Lakatos-u. 10. 415H

Szép vaskapu, 11 méter
kerítéssel olcsón eladó.
Str. Maghiara (Magyar-u.)
7. sz. 449

Eladó Béiben 34 hold prima
szántó, egy tagban, telek-
nek is alkalmas. Vételi ár-
ajánlatok R. Mallati, Tinea
(judei Bihor) címére 1924.
szept. 25-éig küldendő.
Közvetítők díjaztatnak. 318

Nyersborkövet legdrágá-
ban vásárol Irom Arnold
Arad. 950

Homokfűtő kocsit egy lo-
vas megvételre keresetek.
Cím a kiadóba. 423

Hosszu fekete plüch bunda
biberette prémrel, egy
szürke róka boa jó álla-
potban eladó. — Ugyanott
megvételre keresetek ma-
gyar-francia Plätz nyelvtan
első kötet. Cuza Voda
(Szacsavay)-u. 19. szám.

Bloch-Opus 55 és 59 hasz-
nálat veszek. — Hegedüs
Hirlapiroda. 433

Eladó Noga-u. 11. számú
ház beköltözhető lakással
320.000 Lei. — Értekezni
ugyanott.

Egy jó karban levő pedá-
los cimbalom eladó. Érte-
kezni dél alatt, Templom-
tér 7. szám. Ny

Eladó kézmunka stórok,
függönyök, fehér színes és
arany terítők, nagyön szép
tűl munkák, csipkék, be-
tettek és motívok, kötött
terítők, kicsik és nagyok
diványpárna montiozattan
kicsi kelin terítők, szek-
rény csikók. Zsebendők.
leibhenek, álló lámpaer-
nyő, szőnyegek, perzsa,
szimra és argaman. 23 m.
tinom rumburgi vászon.
12 személyes étkező ser-
viz és egy 6 személyes
exult szerviz, gobelin kép
selym horogit dedikülök,
selym rojtos kendő kötött
csipke. Regele Ferdinand
(Rákóczi-ut) 30 sz. jobbra
SZÁSZ. 287H

Kaszá nyu-utca 8 számú
ház 2 szobás átadható la-
kással eladó. 411

Eladó Noga-u. 11. számú
ház beköltözhető lakással
320.000 Lei. — Értekezni
ugyanott.

Egy jó karban levő pedá-
los cimbalom eladó. Érte-
kezni dél alatt, Templom-
tér 7. szám. Ny

Eladó kézmunka stórok,
függönyök, fehér színes és
arany terítők, nagyön szép
tűl munkák, csipkék, be-
tettek és motívok, kötött
terítők, kicsik és nagyok
diványpárna montiozattan
kicsi kelin terítők, szek-
rény csikók. Zsebendők.
leibhenek, álló lámpaer-
nyő, szőnyegek, perzsa,
szimra és argaman. 23 m.
tinom rumburgi vászon.
12 személyes étkező ser-
viz és egy 6 személyes
exult szerviz, gobelin kép
selym horogit dedikülök,
selym rojtos kendő kötött
csipke. Regele Ferdinand
(Rákóczi-ut) 30 sz. jobbra
SZÁSZ. 287H

Kaszá nyu-utca 8 számú
ház 2 szobás átadható la-
kással eladó. 411

Eladó Noga-u. 11. számú
ház beköltözhető lak